

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

ŘÍJEN 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, ŘÍJEN 2010

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Brožovaný dotisk druhého vydání

Nejprodávanější a nejkompaktnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenový a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Brožované, formát B5, 808 stran, 598 Kč

STANISLAV BALÍK A KOL.

Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se dočkaly řady přívlastků, jako např. přelomové či překvapivé. Jejich výsledky jsou označovány jako nečekané a revoluční, odrážející jasný vzkaz veřejnosti politické elitě. Publikace Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010 se snaží volební proces analyzovat v co největší možné šíři. Knihu lze rozdělit do tří pomyslných oddílů. První se věnuje okolnostem, jež volbám předcházely: vývoji politických stran a stranického systému ve volebním období 2006–2010 a otázce neuskutečněných předčasných voleb 2009. Ve druhém oddílu se nacházejí texty věnované samotným volbám 2010: otázce volebních programů, volební kampani jednotlivých stran, roli médií v kampani, volebním průzkumům, využití preferenčních hlasů, vlivu osobnosti kandidáta na rozhodování voličů a volební geografii, tedy územnímu rozložení volebních výsledků. Poslední oddíl je reprezentován jedinou kapitolou, která se zabývá možnostmi eventuálního volebního inženýrství aplikovaného na volby 2010.

Brož., 280 str. textu, 8 str. barevné fotopřílohy, 249 Kč

ANDRZEJ NOWAK

Impérium a ti druzí

Rusko, Polsko a moderní dějiny východní Evropy

Kniha Impérium a ti druzí je fascinujícím průřezem moderními dějinami středovýchodní Evropy, v němž se neustále střídají perspektivy imperiálního centra (Moskvy a Petrohradu) a jeho „západních periferií“. Publikace představuje výběr esejů uznávaného odborníka na tento region a průkopníka pohledu na jeho dějiny z hlediska tzv. „imperilogie“, polského historika Andrzeje Nowaka. První část je věnována historii i současnosti ruského uvažování o vztahu k „Západu“, o místě a dějinné roli impéria a o paradigmatech ruské politiky vůči „blízkému zahraničí“. Druhá část zahrnuje tři studie „imperální praxe“ carského Ruska 18. a 19. století. Poskytuje jedinečné a ilustrativní vhledy do příběhů lidí – jak obětí, tak budovatelů impéria – a míst rozesetých na obrovském prostoru mezi Vladivostokem a Vislou. Poslední sekce knihy se vyznačuje opačnou perspektivou – jde o analýzu role a politiky Polska směrem k východu a jeho opakovaných pokusů o vytvoření alternativního geopolitického řešení pro prostor středovýchodní Evropy.

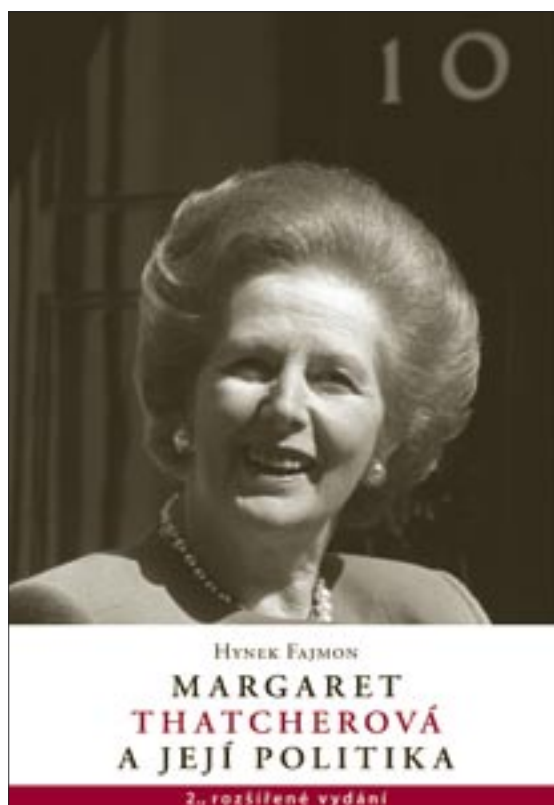
Brož., 264 str., 269 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Spotřebitelé	24
		EP: Zboží musí jasně obsahovat zemi původu	24
PŘEHLED DĚNÍ ŘÍJEN 2010	8	Vnitřní trh	24
Daně	8	Rapkay z ECON: státní pomoc	24
Rada definitivně schválila nařízení		těžbě černého uhlí musí pokračovat	24
o boji proti podvodům s DPH	8	Přeshraniční poskytování zdravotní péče:	
Komise řekla, jak si představuje		EP se pře s Radou	25
zdanění finančního sektoru	8	Bezpečnostní a emisní standardy	
Rada se na správní spolupráci		pro motocykly se zpřísní	26
v oblasti daní nedohodla	10	EP schválil kompromis o směrnici	
		o opožděných platbách	26
Doprava	10	Rada se neshoduje, jak řešit	
Jednání o eurovinětě		problém překladu patentů	27
po více než roce a půl pokračují	10	Komise předložila zelenou knihu o auditech	27
		Rada dosáhla kompromisu ve věci	
Energetika	12	regulace alternativních investičních fondů	28
Komise i EP se připravují na novou		Komise představila plán, jak řídit krize	
energetickou strategii EU pro období 2011–2020	12	ve finančním sektoru	29
		Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh	30
Hospodářská a měnová unie	13	Zaměstnanost a sociální věci	31
Sankce za porušení rozpočtových pravidel		EP podpořil prodloužení plně placené	
v eurozóně dostávají trhliny	13	mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů	31
Institucionální záležitosti	14	Zemědělství	32
Evropská občanská iniciativa		Rada má pochybnosti o nových návrzích	
do prosince 2010 nebude	14	Komise v oblasti GMO	32
Komise zveřejnila sdělení o revizi rozpočtu EU	15	VE ZKRATCE...	34
EP neschválil škrty Rady v rozpočtu		PŘEHLED KLÍČOVÝCH	
pro rok 2011, bylo zahájeno dohodovací řízení	16	HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	35
EP nakonec přijal legislativu potřebnou		KALENDÁŘ NA LISTOPAD 2010	37
pro zahájení činnosti Evropské služby pro vnější		SEZNAM ZKRATEK	38
činnost	19	SLOVNÍČEK	40
Hlavní téma říjnové Evropské rady:		SCHÉMATA	
Budou změny Lisabonské smlouvy?	20	ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	43
Regionální politika	22		
EP: Evropská politika soudržnosti			
musí být flexibilní	22		
Rozšiřování	22		
EP: Uvolnění vízové povinnosti			
pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny			
do konce roku 2010	22		
Srbsko o něco blíže členství v EU	23		

STALO SE...

Zpravodajka návrhu o přeshraničním poskytování zdravotní péče z EP 28. 9. 2010 představila seznam podmínek pro přijetí textu, jenž vzešel v září 2010 z jednání Rady. Rada členských států jej ale záhy (byť zatím neformálně) odmítla (více v příspěvku **Přeshraniční poskytování zdravotní péče: EP se pře s Radou**).

Komise 1. 10. 2010 předložila návrh nařízení, jež by mělo nahradit 15 stávajících směrnic, jimiž jsou upraveny bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly. Při té příležitosti by také mělo dojít k jejich zprůsnění (více v příspěvku **Bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly se zpřísní**).

Evropská občanská iniciativa, jeden s „výdobytků“ Lisabonské smlouvy, se měla podle původních plánů začít uplatňovat ode dne prvního výročí vstupu dané smlouvy v platnost. Dosavadní přípravy legislativy v EP ale ukazují, že se to nestihne (více v příspěvku **Evropská občanská iniciativa do prosince 2010 nebude**).

Rada 7. 10. 2010 definitivně schválila návrh na posílení spolupráce národních daňových úřadů s cílem zabránit nárůstu přeshraničních podvodů s DPH (více v příspěvku **Rada definitivně schválila nařízení o boji proti podvodům s DPH**).

Komise 7. 10. 2010 uveřejnila, jak již avizovala dříve, svou kontroverzní vizi zdanění finančního sektoru (více v příspěvku **Komise řekla, jak si představuje zdanění finančního sektoru**).

Plénium EP přijalo 7. 10. 2010 návrh Komise uvolnit vízovou povinnost pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny do konce roku 2010 (více v příspěvku **EP: Uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny do konce roku 2010**).

Plénium EP přijalo 7. 10. 2010 usnesení stanovující hlavní body podoby regionální politiky po roce 2013 a usnesení týkající se budoucnosti Evropského sociálního fondu (ESF) (více v příspěvku **EP: Evropská politika soudržnosti musí být flexibilní**).

Rada se 12. 10. 2010 neshodla na ujednání o překladech pro patent EU. Nejvíce nesouhlasných stanovisek zaznělo od Itálie a Španělska (více v příspěvku **Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů**).

Rada na svém zasedání 15. 10. 2010 dospěla k politické dohodě týkající se podoby směrnice o tzv. eurovině, tedy o zpoplatnění pozemních komunikací pro těžká nákladní vozidla. Návrh se projednává po více než roční pauze. EP jej dostane k druhému čtení (více v příspěvku **Jednání o eurovině po více než roce a půl pokračují**).

Jedním z nejdůležitějších bodů plenárního zasedání EP, které se konalo ve dnech 18.–21. 10. 2010 ve Štrasburku, bylo hlasování o usnesení k návrhu rozpočtu pro rok 2011. Vzhledem k platnosti Lisabonské smlouvy probíhala rozpočtová procedura nově bez dělby výdajů na tzv. povinné a nepovinné, EP tedy měl možnost navrhnout změny ve všech výdajových nadpisech. Výsledek byl takový, že EP odmítl škrty provedené v rámci návrhu, který vzešel z jednání Rady, a navíc usnesení doplnil o dodatky politické povahy požadující nastartování debaty o revizi finanční perspektivy 2007–2013 a o zavedení vlastních zdrojů Společenství. Vzhledem k rozdílným pozicím Rady a EP tak bylo nutné zahájit dohodovací řízení (více v příspěvku **EP neschválil škrty Rady v rozpočtu pro rok 2011, bylo zahájeno dohodovací řízení**).

Ani ne měsíc poté, co Komise uveřejnila balík návrhů, jež by měly umožnit uvalení sankcí za porušení rozpočtových pravidel EU ze strany členských států, jež mají zavedenu měnu euro, dostal celý plán trhliny: Německo a Francie se bez předchozí konzultace s ostatními členskými státy na neformálním setkání 18. 10. 2010 v Deauville shodly na vlastním (oproti stávajícímu stavu nepříliš odlišném) „řešení“ (více v příspěvku **Sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně dostávají trhliny**).

Rada překonala rozpory mezi Francií a Velkou Británií a 19. 10. 2010 dospěla k jednomyslně přijatému kompromisu ve věci regulace alternativních

investičních fondů. Symptomatické je, že daná otázka oficiálně ani nebyla na programu (více v příspěvku **Rada dosáhla kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů**).

Rada 19. 10. 2010 jednala o návrhu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní. Politické dohody ale nedosáhla (více v příspěvku **Rada se na správní spolupráci v oblasti daní nedohodla**).

19. 10. 2010 Komise po téměř měsíčním odkladu zveřejnila sdělení týkající se revize rozpočtové politiky. Sdělení mělo identifikovat hlavní reformní kroky, které jsou dle Komise nutné pro rozpočtovou politiku EU v následujícím desetiletí (více v příspěvku **Komise zveřejnila sdělení o revizi rozpočtu EU**).

Vedle hlasování o postoji k návrhu rozpočtu na rok 2011 náleželo k nejdůležitějším bodům říjnového plenárního zasedání EP hlasování o legislativních změnách spojených s fungováním Evropské služby pro vnější činnost (EEAS). Výsledek hlasování měl definitivně otevřít cestu pro zahájení činnosti EEAS. Plénum nakonec 20. 10. 2010 potřebné legislativní změny týkající se finančních a personálních záležitostí – a s tím souvisejících modifikací rozpočtu pro rok 2010 – velkou většinou schválilo (více v příspěvku **EP nakonec přijal legislativu potřebnou pro zahájení činnosti Evropské služby pro vnější činnost**).

Plénum EP 20. 10. 2010 podpořilo prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů a otcovskou dovolenou v délce alespoň 14 dní (více v příspěvku **EP podpořil prodloužení plně**

placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů).

Komise 20. 10. 2010 uveřejnila nezávazné sdělení týkající se managementu budoucích krizí ve finančním sektoru (více v příspěvku **Komise představila plán, jak řídit krize ve finančním sektoru**).

Plénum EP přijalo 21. 10. 2010 legislativní usnesení týkající se uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí (více v příspěvku **EP: Zboží musí jasně obsahovat zemi původu**).

Rada 25. 10. 2010 doporučila Komisi zahájit se Srbskem přístupová jednání (více v příspěvku **Srbsko o něco blíže členství v EU**).

Komise 27. 10. 2010 uveřejnila dlouho očekávané sdělení cílící na „restart“ projektu vnitřního trhu a doprovodila jej překvapivě podrobnou zprávou o občanství EU (více v příspěvku **Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh**).

Zasedání Evropské rady konanému ve dnech 28.–29. 10. 2010 dominovalo kontroverzní téma možných změn Lisabonské smlouvy v souvislosti s posilováním kontroly EU nad ekonomickými politikami členských států a ustavením krizového mechanismu, k němuž by mělo dojít nejpozději od roku 2013. Debatu o změnách Lisabonské smlouvy akcelerovalo společné prohlášení francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho a německé kancléřky Angely Merkel z 18. 10. 2010 (více v příspěvku **Hlavní téma říjnové Evropské rady: Budou změny Lisabonské smlouvy?**).

PŘEHLED DĚNÍ ŘÍJEN 2010

DANĚ

Rada definitivně schválila nařízení o boji proti podvodům s DPH

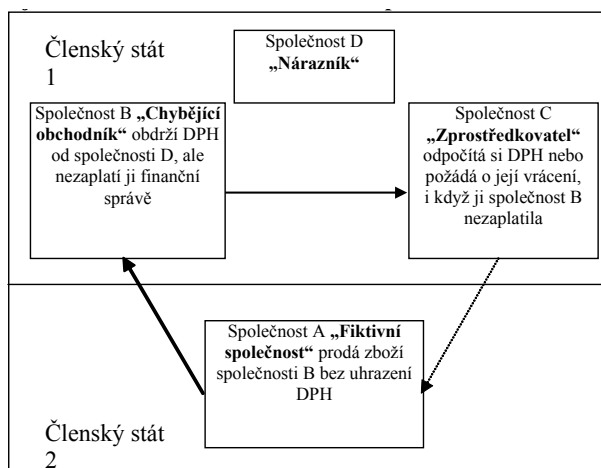
Návrh nařízení Rady o správní spolupráci a boji proti daňovým únikům v oblasti daně z přidané hodnoty ([KOM\(2009\)427](#))

Rada 7. 10. 2010 definitivně [schválila](#) návrh na posílení spolupráce národních daňových úřadů s cílem zabránit nárůstu přeshraničních podvodů s DPH.

Kontext

Nová norma, jejíž návrh Komise předložila v srpnu 2009, má nahradit [nařízení č. 1798/2003](#). Návrh volně navazuje na sdělení o koordinované strategii ke zlepšení boje proti podvodům s DPH, jež Komise uveřejnila v prosinci 2008. Dané podvody, z nichž nejčastějším je tzv. karuselový podvod (předmětem legislativního procesu byl kvůli tomu v nedávné době ještě jeden návrh; více v příspěvku „Komise předložila návrh na omezení ‚karuselových‘ podvodů s DPH“, [Monitoring říjen 2009](#), a v příspěvku „Rada: Proti ‚karuselovým‘ podvodům zatím bojujeme jen v oblasti obchodování s emisními povolenkami“, [Monitoring březen 2010](#)), údajně dosahují objemu až 40 mld. € ročně.

Zjednodušené schéma karuselového podvodu

Zdroj: Komise

Obsah

Nařízení by mělo posílit odpovědnost členských států za správní spolupráci v zájmu ochrany příjmů z DPH všech členských států. Na jeho základě by pro tento účel měla být vytvořena společná, přesně definovaná struktura – Eurofisc.

Spolupráce mezi národními daňovými úřady má probíhat na bázi rychlé výměny informací skrze adekvátně propojené databáze. Plátcí DPH by měli mít možnost získat potvrzení o platnosti identifikačního čísla určité osoby (např. obchodního partnera), jakož i odpovídající jméno a adresu.

Další vývoj

Finální nařízení bude v nejbližší době uveřejněno v Úředním věstníku EU.

Komise řekla, jak si představuje zdanění finančního sektoru

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Taxation of the Financial Sector ([COM\(2010\)549/5](#))

Komise 7. 10. 2010 [uveřejnila](#), jak již avizovala dříve, svou kontroverzní vizi zdanění finančního sektoru.

Kontext

Problematiku tzv. bankovní daně (podle MMF „daně z finančních aktivit“) otevřela v květnu 2010 Komise uveřejněním [sdělení](#) s cílem neopakovat situaci let 2008–2010, kdy byly z veřejných prostředků saturovány banky, jež nebyly schopny si zajistit vlastní hospodaření. Proto by měly mj. vzniknout národní fondy, oddělené od státních rozpočtů, do nichž by přispívaly samy banky (striktně vzato ale nejsou úvahy o „fondech pro řešení problémů bank“ totéž co úvahy o dani z finančních aktivit!; více v příspěvku „Komise chce zatížit banky novou daní“, [Monitoring květen 2010](#)). Členské státy danou myšlenku v červnu 2010 – s výjimkou ČR – podpořily (více v příspěvku „ČR odmítla novou bankovní daň“, [Monitoring červen 2010](#)).

„Konkurenční“ daň z finančních transakcí byla předmětem debat především na jaře 2010, kdy se za

její zavedení postavil EP (více v příspěvku „Komise: Zavedení daně z finančních transakcí by bylo problematické“, [Monitoring duben 2010](#)).

Naposledy se o obou variantách diskutovalo v září 2010 v Radě, v návaznosti na předložení neformálního dokumentu (nonpaperu), v němž Komise porovnávala výhody a nevýhody bankovní daně na jedné straně a daně z finančních transakcí na straně druhé (více v příspěvku „Finanční daně členské státy rozdělují“, [Monitoring září 2010](#)).

Finanční daně: dvě možnosti a jejich pro a proti

1. Daň z finančních aktivit („bankovní“ daň ze zisku)

- 5% zdanění zisku
- příjmy ve výši 25 mld. € ročně (v případě celosvětového zavedení 75 mld. € ročně)
- snazší zavedení
- nižší riziko odmítnutí (ze strany dotčených společností)
- riziko, že daň zatíží spotřebitele
- obtížný výběr (různá účetní pravidla v jednotlivých členských státech)

2. Daň z finančních transakcí (daň z obratu)

- 0,1% zdanění měnových transakcí a transakcí s cennými papíry a dluhopisy
- příjmy ve výši 20 mld. € (v případě zahrnutí derivátů 150 mld. €) ročně (v případě celosvětového zavedení 60 mld. €, resp. 600 mld. € ročně)
- komplikované zavedení
- riziko odmítnutí (ze strany dotčených společností) a zvýšení jejich nákladů
- nejasnost, koho daň zatíží (obchodníky, společnosti, zákazníky?)
- právní překážky (volný pohyb kapitálu)

Zdroj: Issues Note. Financial Sector Taxation (nonpaper Komise); Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Taxation of the Financial Sector (COM(2010)549/5)

Obsah

Komise ve svém sdělení navrhuje dvojí přístup. Na celosvětové úrovni podporuje (fakticky neuskutečnitelnou) myšlenku zavedení daně z finančních transakcí. Výnosy z ní by měly být použity k financování rozvojové politiky a politiky týkající se změny klimatu. Na úrovni EU Komise doporučuje daň z finančních aktivit.

5% sazbou by měly být zdaněny zisky a odměny společností ve finančním sektoru.

Sporné body

Komise argumentuje, že „finanční sektor byl hlavní příčinou finanční krize a od státní správy se mu v posledních letech dostalo značné podpory“ a že „na finanční sektor v EU se nevztahuje DPH (...) daň by mohla zajistit, aby tento sektor nebyl v porovnání s jinými sektory zdaněn nedostatečně“. Paradoxní je, že současně [uznává](#), že nemá představu, jak by mělo být s výnosy z této daně (odhadují se ve výši 25 mld. € ročně) naloženo, k čemu konkrétnímu by měly být použity.

Socialisté a zelení v EP (včetně např. Belgie, Francie, Německa a Rakouska) považují návrhy Komise za nedostatečné.

Stavějí se za zavedení daně z finančních transakcí v EU bez ohledu na zbytek světa. Komise ovšem (poměrně logicky spolu s Velkou Británií či Švédskem, které danou daň v 80. letech 20. století nakrátko zavedlo) tvrdí, že EU by v důsledku přišla o svou pozici jednoho z důležitých světových finančních center („zisky a odměny jsou méně mobilní než obchod“).

Pozice ČR

Z hlediska ČR je zaznamenáníhodné, že Komise při prezentaci svého dokumentu nereflekovala požadavek na výjimku, jíž ČR získala v červnu 2010 (viz výše).

Objevují se i názory, že výjimka je z hlediska praxe stejně bezzubá, protože lze očekávat, že daň z finančních aktivit se bude vztahovat i na dceřiné společnosti bank působících jinde v EU (a jsou to právě dceřiné společnosti zahraničních bank, jež v ČR zpravidla operují).

Další vývoj

Sdělením se bude zabývat Evropská rada v říjnu 2010 (přičemž Rada se 19. 10. 2010 již [postavila](#) za co nejminimalističtější variantu) a platforma G20 v listopadu 2010. V roce 2011 se očekává předložení příslušných politických (legislativních?) iniciativ.

Klíčové v tomto ohledu je, že v roce 2011 bude G20 předsedat Francie, jež zde hodlá (především) o dani z finančních transakcí intenzivně debatovat. Už v září 2010 ji v tom [podpořili](#) socialisté a zelení v EP, kteří se obávají, že výnosy z „prosté“ bankovní daně budou řádově nižší, a tedy systémově nevýznamné. Belgické předsednictví vyslovilo myšlenku, že pokud by daň z finančních transakcí nezavedla celá EU, mohla by tak učinit alespoň eurozóna v režimu tzv. posílené spolupráce (tj. neúčastnily by se všechny státy EU, ale jen některé).

Rada se na správní spolupráci v oblasti daní nedohodla

Návrh směrnice Rady o správní spolupráci v oblasti daní ([KOM\(2009\)29](#))

Rada 19. 10. 2010 [jednala](#) o návrhu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní. Politické dohody ale nedosáhla.

Kontext

Komise svůj návrh uveřejnila v únoru 2009 s cílem (postupně) sjednotit daňovou správu uvnitř EU. Nová norma o správní spolupráci v oblasti daní by měla nahradit [směrnici č. 77/799](#). Plénum EP se textem zabývalo v únoru 2010, jeho názor je ale pro členské státy v Radě nezávazný (více v příspěvku „EP podporuje harmonizaci daňové legislativy“, [Monitoring únor 2010](#)).

Obsah a sporné body

Komise především navrhuje, aby počínaje rokem 2015 skončila praxe, kdy se některé členské státy zaštiťují bankovním tajemstvím a odmítají vydat (spontánně/na vyžádání/automaticky) potřebné údaje. Proti se staví zejm. Rakousko a Lucembursko, jiné země (mj. ČR, Nizozemsko, Itálie, Švédsko, Dánsko) naopak považují návrh doplněný kompromisním zněním belgického předsednictví za nedostatečný (to hovoří o tom, že k výměně informací bude moci docházet jediné v případě, že budou „dostupné“). Velká Británie nesouhlasí s návrhem jako takovým.

Prolomení bankovního tajemství v daňových otázkách by mělo být povoleno na základě tzv. [modelové úmluvy OECD](#) (resp. s odkazem na její dikci, již by mělo právo EU obsáhnout). Rakousko se obává, že dojde k posílení pozice švýcarských, lichtenštejnských či singapurských bank, aniž by došlo k jakýmkoli pozitivním posunům uvnitř EU. Spolu s Lucemburskem pouze souhlasilo s vydělením dané otázky z rámce širšího neformálního tzv. daňového balíku (patří do něj mj. zdanění úspor, resp. revize [směrnice č. 2003/48](#), či jednání o posílení správní spolupráce v oblasti daní se Švýcarskem, Andorrou, San Marinem a Monakem) a se separátním jednáním o ní.

Nizozemsko 13. 10. 2010 navrhlo, aby byla zrušena podmínka „dostupnosti“ vyměňovaných informací. Nezískalo ale podporu ani Rakouska a Lucemburska, ani belgického předsednictví, Francie či Komise.

Nová norma by se měla od roku 2015 týkat všech daní/příjmů bez výjimky (včetně mezd, penzí, dividend, kapitálových zisků, tantiémů ap.) krom těch, na něž se vztahuje speciální legislativa (např. DPH nebo spotřební daně).

Komise by měla v roce 2018 vypracovat zprávu a v případě potřeby seznam daní/příjmů, o nichž si budou moci členské státy vyměňovat informace, rozšířit (Nizozemsko naopak navrhovalo v zájmu dosažení kompromisu seznam zkrátit).

Rovněž by měla být posílena praxe spolupráce mezi státy EU, resp. jejich daňovými autoritami (od roku 2013), a to specifikací společných procedur, formulářů, formátů a kanálů komunikace. Nadto by měla být zajištěna možnost vzájemné (přeshraniční) inspekce dotčených úřadů, minimálně na takové úrovni, jakou členské státy poskytují třetím zemím. Na druhou stranu by se nová pravidla neměla týkat údajů za zdaňovací období roku 2010 a starší.

Další vývoj

Rada se bude návrhem zabývat znovu 17. 11. 2010.

DOPRAVA

Jednání o eurovinětě po více než roce a půl pokračují

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly ([KOM\(2008\)436](#))

Rada na svém [zasedání](#) 15. 10. 2010 dospěla k politické dohodě týkající se revize směrnice o tzv. eurovinětě, tedy zavedení poplatků za užívání některých pozemních komunikací kamiony v souvislosti s jejich hlučností, znečišťováním ovzduší a vytvářením dopravních zácp.

Kontext

Návrh směrnice, jež reviduje [směrnici č. 1999/62](#), Komise předložila v červenci 2008. EP se návrhem podobně jako Rada zabýval v prvním čtení v březnu 2009. Belgické předsednictví jednání o normě obnovilo v červenci 2010. Zástupci Coreper o předloze jednali 15. 9. 2010 a 29. 9. 2010. Výsledkem byl [kompromisní balík](#) z 6. 10. 2010 předložený Radě.

Směrnice si klade za cíl zlepšit účinnost a snížit vliv silniční nákladní dopravy na životní prostředí. Návrh je součástí několika priorit Komise souvisejících s dopady dopravního sektoru jak na životní prostředí, tak na společnost jako takovou. Finanční prostředky, které dnes státy získávají z mýtného nebo dálničních známek, slouží k údržbě a provozu infrastruktury. Navrhovaná norma má umožnit investovat tyto prostředky také na tzv. externalitu, tedy náklady spojené s hlukem nebo zne-

čištěním ovzduší. Komise v rámci strategie [Greening Transport Package](#) rozšířila princip „uživatel platí“ na princip „znečišťovatel platí“. Cílem směrnice je iniciovat změnu v chování dopravců, kteří by měli investovat do efektivnější logistiky, méně znečišťujících vozidel a celkově udržitelnější dopravy.

Obsah

Cena mýtného by měla záviset na emisní třídě vozidla, vzdálenosti, kterou ujede, místě a času použití komunikace (dopravní špička apod.). Návrh směrnice členskými státy tedy umožní, aniž by to však nařizoval, účtovat těžkým nákladním vozidlům (nad 12 tun) mýtné na pokrytí tzv. externích výdajů spojených se znečišťováním ovzduší, hlučností nebo zácpami na silnicích.

„Mýtné externích výdajů“ bude existovat vedle již dnes zavedených poplatků. Výdaje spojené s vytvářením dopravních zácp do vnějších výdajů patřit nebudou, což původně navrhovala Komise. Tyto náklady budou moci ale být zohledňovány do výše dopravních poplatků. Pokud stát zvýší tento poplatek např. v době dopravní špičky, musí jej v jiné části dne opět snížit.

Rada přidala ke kompromisu dosaženým belgickým předsednictvím následující body:

Maximální rozmezí, ve kterém se mýtné spojené s dopravní zácpou bude uplatňovat, představuje 175 %. Tyto dopravní poplatky nebudou uplatňovány více jak 5 hodin denně.

Směrnice zavádí výjimku pro vozidla v kategoriích Euro VI (do konce roku 2017) a Euro V (do konce roku 2013).

Rada souhlasila s návrhem, že pokud to nepřispěje ke zlepšení podmínek na silnicích nebo povede k vysokým administrativním výdajům, mohou členské státy z působnosti směrnice vyjmout nákladní vozidla od 3,5 do 12 tun.

Rada zrušila povinnost členských států investovat výnosy ze zpoplatnění silniční dopravy zpětně na specificky vymezená opatření. Tento postup však doporučuje.

V EU je dnes (podle platné směrnice č. 1999/62) mýtné placeno na zhruba 15 tis. km dálnic, které představují tzv. transevropské dopravní síť. Rada chce toto číslo rozšířit na téměř veškerou dálniční síť v EU, tedy na 30 tis. km. Stejně jako revidovaná směrnice, ani její nová podoba státům neumožní kombinovat vybírání mýtného se zdaněním vozidel (např. dálniční známky). V současnosti používá systém dálničních známek 10 členských států: Belgie, Lucembursko, Nizozemsko, Švédsko, Dánsko, Rumunsko, Bulharsko, Litva, Maďarsko a Polsko. Maďarsko a Polsko již oznámilo, že se známek vzdá.

Kamiony nyní obvykle platí mýtné ve výši 15–25 eurocentů za kilometr. Výše částky přitom závisí na typu automobilu či cesty, po níž vůz jede. Členské země by navíc podle dohody mohly navýšit mýtné kvůli hluku a znečištění z kamionů asi o 3–4 eurocenty.

O návrhu se hlasovalo kvalifikovanou většinou (v rámci spolurozhodovací procedury) přičemž Itálie a Španělsko hlasovaly proti, Irsko a Nizozemsko se zdržely.

Sporné body

S navrhovanou podobou směrnice nesouhlasí zástupci dopravního sektoru [IRU](#). Podle IRU je návrh špatný jak pro obchod, tak životní prostředí. Těžká nákladní vozidla tvoří pouze 10 % dopravy a nejsou jádrem problému dopravních zácp. Výnosy ze zpoplatnění silniční dopravy by podle IRU měly být povinně zpětně investovány do zlepšení podmínek silniční nákladní dopravy k eliminaci výše zmíněných externích nákladů.

Dopravci požadují nediskriminační přístup ke všem způsobům nákladní dopravy (včetně železniční). Podobný názor zastávají také organizace reprezentující zájmy podnikatelů, tedy Eurochambres, EuroCommerce a UEAPME, a návrh považují za návrat k drahé dopravě s nulovým přínosem pro životní prostředí. Organizace také upozorňují, že omezení textu na automobily nad 12 tun by mohlo vést k nárůstu menších nákladních automobilů. Environmentální organizace T&E dodává, že by měl text poskytovat výjimku hlavně méně znečišťujícím vozidlům (Euro VI). Těm v třídě Euro V naopak tuto výjimku nepřidělovat.

Komise průběh jednání vítá, nicméně několik kompromisů je pro ni zklamáním.

Pozice ČR

Ministerstvo dopravy ČR s návrhem směrnice v zásadě souhlasí. Myšlenka internalizace externích nákladů založená na aplikaci principu „znečišťovatel platí“ je podle něj ve své podstatě správná.

S ohledem na současnou ekonomickou situaci je však nutné postupovat pozvolně, aby změny nepřinesly dopravcům neúměrné náklady. V původní podobě návrhu, v době českého předsednictví EU, ČR nesouhlasila s rozšířením rozsahu působnosti směrnice na všechny silniční komunikace. Byla také proti navrhované povinnosti, aby členský stát vyčlenil vybrané prostředky z poplatků na specificky vymezená opatření ke snížení externích nákladů. Nesouhlasila ani s povinností zřídit nezávislý orgán, který by rozhodoval o výši sazeb poplatků za externí náklady. Její podmínky byly v současné podobě směrnice zohledněny.

Čeští dopravci reprezentovaní sdružením ČESMAD Bohemia, které je také členem evropské IRU, se současnou podobou směrnice nesouhlasí. Silniční dopravci požadují záruky, že podmínky pro zpoplatnění infrastruktury a internalizaci jejich externích nákladů budou stejné pro všechny druhy nákladní dopravy.

Další vývoj

Návrh směrnice včetně postoje Rady nyní dostane k projednání ve druhém čtení EP.

ENERGETIKA

Komise i EP se připravují na novou energetickou strategii EU pro období 2011–2020

Návrh zprávy Směrem k nové energetické strategii pro Evropu 2011–2020 ([2010/2108\(INI\)](#))

Výbor ITRE přijal 26. 10. 2010 ve znění pozměňovacích návrhů [návrh zprávy](#) Leny Kolarské-Bobiňské s názvem „Směrem k nové energetické strategii pro Evropu 2011–2020“.

Jednalo se o vlastní iniciativu EP pokoušející se reflektovat paralelně probíhající přípravu nové energetické strategie EU pro období 2011–2020 na straně Komise.

Kontext

V květnu 2010 Komise zahájila veřejnou konzultaci týkající se nového energetického akčního plánu EU. Konzultace byla ukončena v červenci 2010. Zveřejnění priorit nové energetické strategie pro Evropu pro období do roku 2020 ze strany Komise se očekává v listopadu 2010 (více v příspěvku „Komise připravuje další energetický akční plán“, [Monitoring květen 2010](#)).

Nová energetická strategie by podle zpráv z [DG pro energetiku](#) měla být ještě více zaměřena na úspory související s energetickou účinností (cílem by mělo být dosáhnout touto cestou do roku 2020 na úrovni EU 20% úspor energie). Důležitou kapitolou je pochopitelně implementace již existující legislativy v oblasti liberalizace trhů s energiemi.

Zde byly výrazné nedostatky již v případě legislativy týkající se liberalizace trhů s energiemi z roku 2003, nyní hodlá Komise sledovat implementaci [třetího liberalizačního balíčku](#) z roku 2009.

Dalšími prioritami by měly být technologie a inovace zajišťující řešení energetických problémů za přijatelnou cenu.

Náleží sem i implementace specifických iniciativ pro rozvoj větrné a solární energie, bioenergetiky a kontroverzní technologie CCS, ale i další výzkum jádra či modernizace rozvodných sítí.

Mezi prioritami by neměla chybět ani energetická bezpečnost (Komise chce věnovat větší pozornost „zranitelným“ spotřebitelům, posilovat solidaritu a spolupráci v rámci energetické politiky EU), bezpečnost energetických zdrojů (nová opatření týkající se těžby ropy a plynu v mořích a potenciálně i bezpečnosti jaderné energetiky) a vnější dimenze energetické politiky EU ve smyslu posílení mezinárodních vazeb zejména se sousedními státy.

Zde by se pozornost měla soustředit na expanzi [Energetického společenství](#) (optimálně tak, aby zahrnovalo státy sousedící s EU) a prohloubení snah o to, aby se Energetické společenství stalo nástrojem implementace legislativy EU v oblasti energetiky mimo území EU. Komise má také ambice pokračovat v politice diverzifikace energetických zdrojů a transportních tras a posilovat svoji globální úlohu nejen v oblasti snižování emisí, ale také v oblasti standardů pro bezpečnost jaderné energetiky a zabraňování šíření jaderných technologií, které by mohly být využitelné k vojenským účelům.

Obsah

[Návrh zprávy](#) s názvem „Směrem k nové energetické strategii pro Evropu 2011–2020“ zdůrazňuje v kontextu debaty o nové energetické strategii především potřebu řádné implementace již existující legislativy. Velký důraz klade na zlepšování transevropských energetických sítí i účinné propojení na regionální úrovni (ve středomořské a především baltské oblasti) a podporu vytváření zásob energetických zdrojů.

Zajímavými konkrétními prvky, které zpráva obsahuje a na nichž chce založit další dialog mezi EP a Komisí, jsou i rozvoj projektu jižního koridoru jako alternativní cesty pro dodávky plynu do EU či ambiciózního projektu využívání solární energie v jižním Středomoří. Důležité místo má ale i energetická účinnost, opět v souvislosti s implementací existující legislativy a realizací schválených projektů.

Zpráva reflektuje i některé priority, které polští zástupci (autorka zprávy je Polka) dlouhodoběji akcentují v otázkách energetické politiky EU a které odrážejí jak vlastní potřebu modernizovat energetické přenosové sítě a přeshraniční propojení infrastruktury, tak i dlouhodobý důraz na otázku zabezpečení dodávek energetických zdrojů a jejich skladování.

Další vývoj

Přijetí vlastní iniciativy ve výboru umožňuje iniciovat hlasování o usnesení na plénu. EP by tak mohl efektivněji zasáhnout do debaty o nové energetické strategii, která bude probíhat především mezi Komisí a Radou, respektive Evropskou radou. Finální prezentace priorit pro novou energetickou strategii EU ze strany Komise se očekává 17. 11. 2010. Počátkem roku 2011 se očekává prezentace akčního plánu o energetické účinnosti a následovat mají konkrétní návrhy v této oblasti.

Rozhodující otázkou má být vyjasnění konkrétních cílů v oblasti energetických úspor, Komise se plánuje soustředit především na stavebnictví a dopravu. Očekává se další regulace v oblasti ekodesignu či označování produktů.

Na počátek února 2011 je plánován speciální summit věnovaný energetice a v březnu 2011 by měla Evropská rada novou strategii schválit.

Energetika bude jedním z hlavních témat agendy EU i v roce 2011.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně dostávají trhliny

Proposal for a Council Regulation amending Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure ([COM\(2010\)522/2](#))

Proposal for a Council Directive on requirements for budgetary frameworks of the Member States ([COM\(2010\)523](#))

Proposal for a Regulation on the effective enforcement of budgetary surveillance in the euro area ([COM\(2010\)524](#))

Proposal for a Regulation on enforcement measures to correct excessive macroeconomic imbalances in the euro area ([COM\(2010\)525/2](#))

Proposal for a Regulation amending Regulation (EC) No 1466/97 on the strengthening of the surveillance of budgetary positions and the surveillance and coordination of economic policies ([COM\(2010\)526](#))

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the prevention and correction of macroeconomic imbalances ([COM\(2010\)527](#))

Ani ne měsíc poté, co Komise uveřejnila balík 6 návrhů, jež by měly umožnit uvalení sankcí za porušení rozpočtových pravidel EU ze strany členských států, jež mají zavedenu měnu euro,

dostal celý plán trhliny: Německo a Francie se bez předchozí konzultace s ostatními členskými státy na neformálním setkání 18. 10. 2010 v Deauville (na pozadí schůzky s ruským prezidentem Dmitrijem Medveděvem) [shodly](#) na vlastním (oproti stávajícímu stavu nepříliš odlišným) „řešení“.

Pozadí

Návrhy Komise by měly revidovat dosavadní Pakt stability a růstu (zejm. [nařízení č. 1466/97](#) a [č. 1467/97](#)), jež fakticky požaduje plnění konvergenčních kritérií nezbytných pro přistoupení k eurozóně i po připojení k této měnové oblasti (v roce 2005 byl z podnětu Francie a Německa výrazně rozvolněn, a tak neplní svou funkci; více v příspěvku „Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Komise navrhla, aby státy eurozóny, které překročí hranici ročního rozpočtového schodku ve výši 3 % HDP a/nebo nebudou viditelně (o 5 % za 3 roky) snižovat celkové zadlužení, jež by formálně nemělo přesáhnout 60 % HDP, zaplatily pokutu ve výši 0,2 % HDP. Francie s Německem ale požaduje, aby o sankcích rozhodovala v půlroční lhůtě nadvakrát Rada, tj. aby sankce nebyly „poloautomatické“, ale spíše „politické“.

Sankce by nezačaly platit bezprostředně poté, co bude zřejmé, že konkrétní stát uvedená kritéria porušuje, resp. neuplatnil by se až dodatečný korektiv v podobě kvalifikované většiny členských států, jež by mohla sankce zrušit. Rada by naopak nejprve hlasovala o tom, zda byla kritéria porušena. Dospěla-li by k pozitivnímu výsledku, měl by dotčený členský stát eurozóny 5 měsíců na realizaci nápravných opatření. Sankce by přišly na pořad dne až po druhém hlasování Rady, tedy pokud by daný členský stát nápravná opatření nerealizoval a/nebo by je realizoval nedostatečně a Rada by rozhodla stejně jako v prvním případě (tj. potvrdila by své původní hlasování).

Rada 19. 10. 2010 oproti popsanému postupu nakonec podpořila kompromis původního záměru Komise a pozdějšího návrhu Německa a Francie. V Radě by se mělo odehrát jen první hlasování, po půl roce by možnost uvalit sankce přešla „automaticky“ na Komisi (s možností Rady rozhodnutí Komise kvalifikovanou většinou zvrátit).

Na druhou stranu předseda Evropské rady Herman van Rompuy ve [výstupu](#) své pracovní skupiny „pro správu ekonomických záležitostí“ 21. 10. 2010 či plénum EP přijetím [zprávy](#) Pervenche Berès z výboru CRIS poměrem 501:67:50 a přijetím [zprávy](#)

Dioga Feia z výboru ECON poměrem 468:61:45 (obě zprávy byly přijaty 20. 10. 2010) byli vůči Německu a Francii vstřícnější.

Nad rámec rozvolnění navržených pravidel se Francie a Německo shodly na tom, že budou prosazovat změnu Lisabonské smlouvy (ani ne rok poté, co vstoupila v platnost!), aby zajistily fungování tzv. záchranného fondu eurozóny i po roce 2013 (více v příspěvku „Rada schválila konkrétní podobu záchranného fondu“, [Monitoring červen 2010](#)). Motivací ke změně smluv byla paradoxně také (nerealistická) snaha Německa dosáhnout možnosti odebrání hlasovacích práv v Radě, pokud příslušný členský stát neplní rozpočtová pravidla. Konkrétní návrh na změnu Lisabonské smlouvy by měl být předložen na jaře 2011 a měl by být podle Německa a Francie schválen do roku 2013.

Sporné body

Proti uvedeným posunům se vyslovila nejen řada členských států EU (mj. Nizozemsko, Finsko, Švédsko, Slovensko, zadlužená Itálie – pokud jde o změnu primárního práva; rozvolnění sankčního režimu jí podobně jako např. Polsku vyhovuje – a Belgie), ale i Komise, ECB.

Pozice ČR

ČR, ač se jí návrhy fakticky netýkají, neboť nemá zavedenu měnu euro, podporuje poloautomatické nebo automatické sankce a je proti myšlence, aby členské státy byly sankcionovány odebráním hlasovacích práv v Radě. Tj. spíše podporuje pozici Komise proti pozici Německa a Francie.

Další vývoj

Všechny návrhy v následujícím období projedná Rada a EP. Druhá z institucí [by měla](#) návrhy svých zpráv uveřejnit ve dnech 24.–25. 1. 2011.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Evropská občanská iniciativa do prosince 2010 nebude

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě ([KOM\(2010\)119](#))

Evropská občanská („lidová“) iniciativa, jeden s „výdobytků“ Lisabonské smlouvy, se měla podle původních plánů Komise začít uplatňovat ode dne prvního výročí vstupu dané smlouvy v platnost, tedy od 1. 12. 2010. Dosavadní [přípravu legislativy v EP](#) ale ukazují, že se to nestihne.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v březnu 2010 v souladu s čl. 11 Smlouvy o EU a čl. 24 Smlouvy o fungování EU. Navrhla, aby evropská občanská iniciativa byla uznána v případě, že se k ní připojí alespoň 1 mil. občanů z třetiny členských států. Minimální počet signatářů z jednotlivých členských států by měl být závislý na jejich lidnatosti (více v příspěvku „Komise: Takhle by měla vypadat evropská občanská iniciativa v praxi“, [Monitoring březen 2010](#)). Rada se na tzv. obecném přístupu k návrhu shodla v červnu 2010. Přípustnost iniciativy by podle ní měla být zkoumána již po sesbírání 100 tis. podpisů (Komise navrhovala 300 tis.; více v příspěvku „Rada: Přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve“, [Monitoring červen 2010](#)).

Minimální počet signatářů evropské občanské iniciativy z členské země

Belgie	16 500
Bulharsko	13 500
ČR	16 500
Dánsko	9 750
Estonsko	4 500
Finsko	9 750
Francie	55 500
Irsko	9 000
Itálie	54 750
Kypr	4 500
Litva	9 000
Lotyšsko	6 750
Lucembursko	4 500
Maďarsko	16 500
Malta	4 500
Německo	72 000
Nizozemsko	19 500
Polsko	38 250
Portugalsko	16 500
Rakousko	14 250
Rumunsko	24 750
Řecko	16 500
Slovensko	9 750
Slovinsko	6 000
Španělsko	40 500
Švédsko	15 000
Velká Británie	54 750

Zdroj: Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě

Obsah a sporné body

EP má k návrhu Komise řadu připomínek, navíc se mu v jeho rámci věnují fakticky hned 4 odpovědní zpravodajové (Alain Lamassoure

a Zita Gurmai z výboru AFCO a Diana Wallis a Gerald Häfnera z výboru PETI). Tím dochází ke „skluzu“ v projednávání. Samy členské státy k textu přistoupily poměrně konstruktivně.

Představitelé EP na jedné straně tvrdí, že evropská občanská iniciativa nesmí být obyčejná petice, na stranu druhou požadují maximální rozvolnění požadavků na ni, čímž ji fakticky devalvují. Iniciativa by v ideálním případě neměla být limitována věkem (Komise i Rada požadují 18 let, v případě Rakouska 16 let), rovněž k přezkoumání její přípustnosti by mělo dojít dříve než po sesbírání 300 tis. (Komise) nebo 100 tis. (Rada) podpisů (pakliže by k přezkoumání vůbec mělo docházet; proti přezkoumání je mj. ČR). Zpravodajové nadto požadují, aby bylo možné se ve věci evropské občanské iniciativy obracet na ESD, aby podmínkou jejího uznání byly podpisy ze čtvrtiny členských zemí (Komise i Rada požadují třetinu) a aby se rovněž prodloužila doba sběru podpisů z navrhovaných 12 na 18 měsíců.

Další vývoj

Návrh klíčové zprávy výboru AFCO by měl být prezentován 8. 11. 2010. Výbor by o ní měl hlasovat 30. 11. 2010, plénum 15. 12. 2010.

Belgické předsednictví avizovalo, že bude usilovat o uzavření jednání návrhu do konce roku 2010. V tuto chvíli (kdy není jasné, jaké povahy budou pozměňovací návrhy EP) ale není možné říci, nakolik je to reálné.

Komise zveřejnila sdělení o revizi rozpočtu EU

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions and the National Parliaments: „The EU Budget Review“ (COM(2010)700)

19. 10. 2010 Komise po téměř měsíčním odkladu zveřejnila sdělení týkající se revize rozpočtové politiky.

Sdělení mělo identifikovat hlavní reformní kroky, které jsou dle Komise nutné pro rozpočtovou politiku EU v následujícím desetiletí.

Kontext

Dokument měl být původně prezentován komisařem pro finanční plánování a rozpočet Januszem Lewandowskim již v září 2010 (více v příspěvku „Komise má zveřejnit zprávu o budoucnosti rozpočtové politiky EU po roce 2013“, [Monitoring září 2010](#)).

Odklad prezentace orientačních směrů, kterými by se dle Komise měla ubírat rozpočtová politika po

roce 2013, kritizovali zástupci politických frakcí EP, a to v souvislosti s vyostřenou debatou o rozpočtu pro rok 2011. Zpoždění ze strany Komise ohledně revize rozpočtové politiky podle nich neumožňovalo diskutovat o rozpočtu na příští rok. Liknavý přístup Komise k otevření debaty o reformách rozpočtové politiky ještě před rokem 2013 tak byl nepřímým označen za jednu z příčin říjnového střetu o rozpočet pro rok 2011 mezi EP, Komisí a Radou.

Obsah a sporné body

Sdělení s názvem „Revize rozpočtu EU“ ve skutečnosti není konkrétním návrhem na revizi rozpočtové politiky, ale spíše jakousi úvahou o změnách, které by měly nastat při přípravě dalších finančních perspektiv po roce 2013.

Změnách, které reflektují kritiku zaznívající jak od členských států, tak od EP a problémy různých resortů podílejících se významnou měrou na výdajích stávajícího rozpočtu.

Kritiku, která zaznívala z EP i v souvislosti s přípravou rozpočtu na rok 2011 a roky následující, odráží výzva z předloženého sdělení k tomu, aby byly následující finanční perspektivy flexibilnější a aby bylo možné pružněji je měnit v závislosti na měnících se okolnostech. Zároveň by ale měly nadále plnit stabilizační funkci, která jim byla dána již v druhé polovině 80. a na začátku devadesátých let v souvislosti s tzv. Delorsovými balíky.

Měly by například zajišťovat stabilní prostředí pro investiční aktivity a dlouhodobou předvídatelnost ve výdajové politice.

Následující finanční perspektivy by dle sdělení měly zohledňovat i problémy vyvolané finanční a ekonomickou krizí v letech 2008–2009 a pamatovat na náročné projekty s očekávanou budoucí vysokou přidanou hodnotou, jako je ITER.

To lze opět hodnotit jako odpověď na kritiku přicházející především z řad EP. EP však v souvislosti s přípravou rozpočtu na rok 2011 požaduje revizi, která by otevírala výdajové stropy už stávající finanční perspektivy a nečekala se změnami až na období po roce 2013.

K neočekávanějším pasážím sdělení bezesporu patřila část věnovaná možnostem reformy současného systému „vlastních zdrojů“, založeného převážně na DPH a majícího méně než třetinový podíl na veškerých rozpočtových příjmech Společenství.

Navrhované možnosti se podle očekávání týkají zavedení nových druhů daní: jednou z alternativ je zdanění finančního sektoru, další zdanění letecké dopravy, zdanění příjmů právnických osob či nějaká forma energetické daně. Nabízena je ale i možnost

založit nový zdroj na celoevropském „výběru“ DPH či na výnosech, které přináší systém obchodování s emisními povolenkami.

Sdělení přitom zdůrazňuje, že zavedení vlastních příjmů nemá sloužit k navýšení celkového objemu rozpočtu EU, ale k nahrazení dosavadního systému, v němž je příjmová stránka rozpočtu většinou sanována z „příspěvků“ členských států.

K nejdůležitějším otázkám přípravy nové finanční perspektivy pro období 2014–2020 mají patřit vedle zavedení nových vlastních příjmů především 3 palčivé problémy, které se týkají výdajové stránky rozpočtu. První z nich je očekávaný střet mezi členskými státy a institucemi EU o podobu reformy SZP. Druhou otázkou je budoucnost britského rabatu. Třetí problém potom představuje budoucnost strukturální politiky a kohezní politiky, která je spojena především s problémem nároků jednotlivých regionů na strukturální pomoc.

Pokud jde o otázku britského rabatu, sdělení se tomuto tématu v konkrétnějších obrysech vyhýbá. Hovoří pouze poměrně obecně o „korekčních mechanismech“, které by měly být revidovány, a mělo by být rozhodnuto, zda je jejich používání nadále nutné a ospravedlnitelné. Pokud ne, měla by být tato praxe ukončena, nikoli však náhle, ale postupně.

V případě SZP by úspory měly vycházet z reform, které by měly zmírnit nerovnováhu v přímých platbách a dále přesunout rozpočtové prostředky od podpory zemědělských příjmů k cílům, které se týkají ochrany životního prostředí a boje s klimatickými změnami.

Pokud jde o kohezní politiku, ta by podle sdělení „Revize rozpočtu EU“ měla být více propojena s cíli strategie *Evropa 2020*. Podpořit se tedy má její rozvojový charakter a především projekty zaměřené na boj proti sociálnímu vyloučení, zhoršování životního prostředí a podporu inovací a znalostní ekonomiky. Navrhovaným instrumentem jsou kontrakty mezi Komisí a členskými státy, které se mají týkat rozvoje a investic. Problematická je přitom otázka tzv. regionů v tranzici, které díky rozšiřování EU na východ přestávají spadat z hlediska HDP na hlavu do kategorie nejchudších regionů, jež mají nárok především na pomoc z Kohezního fondu a jsou zvýhodněny i v nárocích na prostředky ze strukturálních fondů.

Další vývoj

Publikace návrhu rozhodnutí ve věci vlastních zdrojů se ze strany Komise očekává spolu s dalšími konkrétními návrhy ohledně nové finanční perspektivy v červnu 2011.

V listopadu 2010 má být v souvislosti s reformami rozpočtové politiky zveřejněno i sdělení Komise týkající se budoucnosti SZP.

Důležitost tohoto resortu tkví především v tom, jak významný podíl SZP stále má na celkových výdajích rozpočtu Společenství; jakékoliv drastičtější zásahy do těchto výdajů v rámci plánovaných reforem představují velmi sporné téma mezi členskými státy a potenciálně i mezi klíčovými institucemi EU.

Sdělení Komise o budoucnosti SZP má nabídnout perspektivu až do roku 2020.

Očekává se „zezelenání“ prvního pilíře SZP (výdaje určené na podporu zemědělské produkce by měly být ještě více propojeny s ekologickými požadavky), ale komisař Dacian Ciolos by dle svých [tiskových prohlášení](#) a [projevů](#) chtěl v prvním pilíři dosáhnout také odstranění trvajících disproporcí mezi členskými státy.

Změn by tak měly doznat přímé platby (uvažuje se o zavedení stropů přímých plateb pro velké podniky a naopak minimálních příjmů pro malé farmáře), ale i tržní podpory. Po zkušenostech s postupným odbouráváním kvót na mléko a mléčné výrobky, které není bez problémů, se uvažuje i o odstraňování dalších kvót (např. u cukru).

Boj s klimatickými změnami a ochrana životního prostředí by vedle důrazu na zvyšování konkurenceschopnosti a inovace měly dominovat i druhému pilíři SZP (projekty určené na rozvoj venkova). Změny by se měly týkat i problematické otázky vztahů v potravinovém řetězci (producent – zpracovatel – distributor – prodejce – spotřebitel).

Konkrétní legislativní návrhy týkající se období po roce 2013 by v resortu SZP měly být přijaty v červenci 2011.

Není bez zajímavosti, že již den po zveřejnění sdělení Komise k revizi rozpočtu EU, které obsahovalo i pasáže týkající se reformy SZP, následovala kritika zemědělské lobbistické organizace [COPA-COGECA](#) za to, že Komise upozaduje v cílech rozpočtové reformy SZP ve prospěch ekologie a boje s klimatickými změnami.

EP neschválil škrty Rady v rozpočtu pro rok 2011, bylo zahájeno dohodovací řízení

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2010 o postoji Rady k návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2011 – všechny oddíly ([P7_TA-PROV\(2010\)0372](#))

Jedním z nejdůležitějších bodů plenárního zasedání EP, které se konalo ve dnech 18.–21. 10. 2010 ve Štrasburku, bylo hlasování o návrhu usnesení na základě [zprávy](#) poslankyň Sidonie Jedrzeské a Helgy Trüpel týkající se návrhu rozpočtu pro rok 2011.

Kontext

Vzhledem k platnosti [Lisabonské smlouvy](#) probíhala rozpočtová procedura nově bez dělby výdajů na tzv. povinné a nepovinné. EP tedy měl možnost navrhnout změny ve všech výdajových nadpisech a zapojení klíčových institucí (Komise, Rady a EP) fakticky odpovídalo spolumozhodovací proceduře.

Rada v srpnu 2010 přijala [společnou pozici](#) k [návrhu rozpočtu pro rok 2011](#) vydanému Komisí.

Rada požadovala oproti původnímu návrhu Komise v rozpočtových výdajích na rok 2011 škrty v řádu miliard eur, některé členské státy navíc kritizovaly i tyto úspory jako nedostatečné (ke kritikům patřily Rakousko, Dánsko, Finsko, Nizozemí, Velká Británie, Švédsko, tedy vesměs čisté přispěvatelé do rozpočtu EU, přidala se k nim ale i ČR jako jediný z nových členských států).

Hlasování pléna v říjnu 2010 předcházela v rámci EP debata týkající se nejen rozdílných názorů na výdajové priority. Důležitým sporným bodem byl celkový kontext debaty o reformě rozpočtové politiky EU a její podobě po roce 2013. Z jednání konference politických skupin EP, které se uskutečnilo 5. 10. 2010, vyplynula kritika EP především vůči Radě a Komisi za to, že v debatě o rozpočtu na rok 2011 nedostatečně berou v úvahu možnost revize stávající finanční perspektivy ještě před rokem 2013, resp. že by mělo dojít k propojení obou těchto debat.

Zejména postoj Komise, která v září 2010 odložila zveřejnění sdělení o možných směrech reformy rozpočtové politiky, vyprovokoval už na počátku října 2010 mezi lídry politických skupin EP debatu i o možnosti rozpočet na rok 2011 zcela odmítnout.

Ke každoročním sporům o rozpočtové výdaje, tentokrát vyostřeným kvůli rovnoprávné pozici EP při schvalování všech výdajů (zrušení rozdílu mezi tzv. povinnými a nepovinnými výdaji Lisabonskou smlouvou), se přidala i debata o možném budoucím zavedení nových „vlastních“ rozpočtových zdrojů.

Dnes se více než 75% na celkových příjmech rozpočtu EU podílí tzv. doplňkový zdroj zavedený v 80. letech 20. století, což de facto znamená, že výdaje EU majoritně financují členské státy podle výše svého HDP. Postoj EP k rozpočtu na rok 2011 tak měl dle politických lídrů EP obsahovat i pasáže týkající se postupného zavádění vlastních rozpočtových zdrojů, což se stalo jedním z nejdůležitějších sporných bodů debaty o schvalování rozpočtu pro rok 2011.

Obsah

Požadavek EP na spojení obou problémů – hlasování o rozpočtu pro rok 2011 a debaty o střednědobých a dlouhodobých cílech rozpoč-

tové politiky EU – potvrdilo hlasování výboru BUDG, k němuž došlo 7. 10. 2010. Výsledkem byl konečný návrh usnesení EP k rozpočtu 2011 pro říjnové plenární zasedání. Návrh usnesení doplnily navíc [pozměňovací návrhy](#), které požadovaly revizi stávající finanční perspektivy pro období 2007–2013 a zahájení debaty o vlastních zdrojích pro rozpočet Společenství.

Výbor BUDG požadoval změnu výdajových stropů stávající finanční perspektivy, které podle něho neumožňují realizaci takových projektů, jako je strategie [Evropa 2020](#), nebo i projektů zcela konkrétních, jako je mezinárodní projekt experimentálního termojaderného reaktoru ITER. Tlak výboru BUDG byl směřován především ke Komisi; vůči Radě byl směřován požadavek otevření debaty o vlastních zdrojích.

Předseda výboru BUDG Alain Lamassoure dokonce označil stávající systém financování rozpočtu EU za mrtvý a již zcela nefunkční. „Příspěvky“ členských států by měly být dle Lamassoura jakožto rozpočtový zdroj zcela zrušeny.

Výbor BUDG svým nečekaně rozhodným postojem do značné míry zastínil práci speciálně ustaveného výboru pro politické výzvy (SURE), jehož úkolem mělo být právě věnovat se politickým výzvám a dostupným rozpočtovým zdrojům pro udržitelný rozvoj EU po roce 2013. Ani poslanci výboru BUDG ovšem nebyli po hlasování o návrhu rezoluce jednotní v tom, zda politickým otázkám týkajícím se budoucnosti rozpočtové politiky „obětovat“ rozpočet pro rok 2011 a donutit Komisi a Radu, aby se požadavky EP zabývaly. K této pozici se z parlamentních frakcí přikláněly především EPP a ALDE.

Debata o podmínění přijetí rozpočtu revizí finanční perspektivy a reformou příjmové stránky téměř zastíňovala argumentaci o výdajích pro rok 2011. Ani zde se pozice EP a Rady (jako tradičně) neshodovaly. Výbor BUDG se shodl na zamítnutí většiny škrťů, s nimiž počítala Rada, a ve většině položek se přiblížil původním návrhům Komise.

V závazcích i platbách dokonce BUDG navrhoval mírně navýšit výdaje původně navrhované Komisí, a to především v nadpisu 1a (Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost), kam patří též podpora vzdělávání, výzkumu, inovací, podnikání, mobility a mládeže, jež EP deklaroval jako své rozpočtové priority. Vedle nadpisu 1 se EP střetl s úspornější variantou Rady i v nadpisu 4 (EU jako globální aktér). Zde šlo především o zachování, či dokonce navýšení dosavadní podpory poskytované EU palestinské samosprávě.

Přesto zůstal návrh EP ve výdajových mantinelech původní finanční perspektivy 2007–2013; EP požá-

doval revizi rozpočtových stropů a jejich navýšení až pro roky 2012 a 2013.

Závěrečné [usnesení](#) přijaté plénem EP 20. 10. 2010 se nakonec sice přiklonilo k úsporám v rozpočtu EU, ale nepodpořilo škrty navrhované Radou.

V nadpisu 1a EP podle schváleného usnesení požaduje finance navíc v řádu milionů eur, např. pro projekty celoživotního vzdělávání či inteligentní energie, toto navýšení však EP naopak navrhuje kompenzovat snížením rozpočtu pro projekt ITER, a to až o 47 mil. €. V nadpisu 1b, kam náleží kohezní politika a strukturální fondy, EP přidal novou položku týkající se strategie pro Baltské moře, v nadpisu 2 (Ochrana a řízení přírodních zdrojů), kam patří především SZP, EP podpořil další finance pro mléčný fond, pro životní prostředí v rámci programu LIFE + a také pro společnou rybolovnou politiku. V nadpisu 3, který zahrnuje oblast svobody, bezpečnosti a spravedlnosti (tedy otázky justice a vnitra) a občanství EU, EP podpořil navýšení výdajů pro program Daphne, který se týká boje proti násilí na ženách a dětech, pro program Mládež v akci a cca 1 mil. € navíc pro další podporu boje proti terorismu. V nadpisu 4 (EU jako globální aktér) jde o již zmíněnou pomoc Palestině, která má být ale kompenzována úsporami v jiných programech.

Další vývoj

Vzhledem k výsledku hlasování pléna EP bylo nutné ustavit dohodovací výbor složený ze zástupců EP a Rady (za aktivní účasti Komise).

Výbor zahájil činnost 27. 10. 2010 a na nalezení přijatelného kompromisu ohledně výsledné podoby rozpočtu má 21 dnů.

V případě dohody v rámci smířčího řízení by měla být kompromisní podoba rozpočtu pro rok 2011 schválena v listopadu 2010.

Pokud by dohodovací výbor nedospěl ke kompromisu a pokud by rozpočet do konce roku 2010 nebyl schválen, následoval by režim rozpočtového provizoria, který umožňuje každý měsíc využívat v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol maximálně 1/12 výdajů plánovaných pro předchozí rozpočtový rok.

EU by tak musela pracovat s financemi pro rok 2010, což by se podepsalo především na aktivitách, pro jejichž spuštění bylo nutné mimořádně přizpůsobovat rozpočet pro loňský rok (jde hlavně o EE-AS). Taková situace nastala naposledy v 80. letech, v roce 1980 a 1985, kdy se integrační proces snažil překonávat tzv. eurosklerózu a neutěšenou rozpočtovou situaci oživily až tzv. Delorovy balíky.

EP však naznačil, že je ochoten ustoupit Radě ohledně navýšení výdajů rozpočtu pro rok 2011 pod podmínkou, že Rada otevře debatu o nových rozpočtových zdrojích v souladu se sdělením Komise o revizi rozpočtu EU publikovaným 19. 10. 2010 (viz výše). Komise by potom měla provést revizi výdajů stávající finanční perspektivy a zohlednit nové kompetence, které EU získala Lisabonskou smlouvou a na jejichž základě byla zřízena např. EEAS i další ambiciózní projekty typu Galileo či ITER.

Návrh rozpočtu pro rok 2011 (v mil. €)

	Návrh Komise		Postoj Rady		Postoj EP	
	Závazky	Platby	Závazky	Platby	Závazky	Platby
Nadpis 1a: Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	13 436,852	12 109,714	13 390,302	11 218,574	13 485,571	12 127,893
Nadpis 1b: Soudržnost pro růst a zaměstnanost	50 970,094	42 540,797	50 970,094	41 465,797	50 980,594	42 551,297
Nadpis 2: Ochrana a řízení přírodních zdrojů	59 486,248	58 135,685	59 011,602	57 314,978	59 875,948	58 512,085
Nadpis 3a: Svoboda, bezpečnost, spravedlnost	1 135,253	852,574	1 124,343	802,964	1 138,955	848,476
Nadpis 3b: Občanství	667,817	638,979	667,977	619,674	682,897	648,909
Nadpis 4: EU jako globální partner	8 613,529	7 601,764	8 519,789	7 010,865	8 682,566	7 646,271
Nadpis 5: Administrativa	8 255,374	8 256,429	8 093,228	8 094,283	8 223,027	8 223,983
Celkem	142 565,168	130 135,942	141 777,334	126 527,134	143 069,559	130 558,914
Jako % HNP EU	1,137 %		1,130 %		1,141 %	

Z toho vyplývá, že současné dohodovací řízení chce EP především využít jako donucovací prostředek pro Radu a Komisi, aby s ním zahájily debatu o těchto citlivých otázkách. Jde zejména o pozici Rady, pro kterou je problém zavedení nových příjmových zdrojů vysoce kontroverzní.

Nejsilnější členské státy EU, Francie, Německo i Velká Británie, prozatím dávají najevo, že ve stávající situaci debatu o zavedení další („evropské“) daně považují přinejmenším za nevhodnou, případně ji zcela odmítají. Ani zástupci politických frakcí EP nejsou jednotní v představě, jakou optimální podobu by nové zdroje rozpočtu EU měly mít.

EP nakonec přijal legislativu potřebnou pro zahájení činnosti Evropské služby pro vnější činnost

Změna nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství, s ohledem na Evropskou službu pro vnější činnost ([P7_TA-PROV\(2010\)0368](#))

Změna služebního řádu úředníků Evropských společenství a pracovního řádu ostatních zaměstnanců těchto společenství ([P7_TA-PROV\(2010\)0369](#))

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2010 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 6/2010 na rozpočtový rok 2010, oddíl II – Evropská rada a Rada, oddíl III – Komise, oddíl X – Evropská služba pro vnější činnost ([P7_TA-PROV\(2010\)0370](#))

Vedle hlasování o postoji EP k návrhu rozpočtu na rok 2011 náleželo k nejdůležitějším bodům říjnového plenárního zasedání ve Štrasburku hlasování o legislativních změnách spojených s fungováním Evropské služby pro vnější činnost (EEAS). Jednalo se o změny týkající se finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství s ohledem na EEAS, změny služebního a pracovního řádu úředníků a ostatních zaměstnanců Evropského společenství a o usnesení ve věci návrhu opravného rozpočtu na rok 2010.

Výsledek hlasování měl definitivně otevřít cestu pro zahájení činnosti EEAS.

Kontext

Již na plenárním zasedání v červenci 2010 EP schválil [zprávu](#) Elmara Broka týkající se [návrhu rozhodnutí](#) Rady zakládajícího organizaci a fungování EEAS, který představila vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton.

Zpráva se týkala obecných organizačních záležitostí spojených s vytvořením EEAS (organizační struktura, odpovědnost jiným institucím atd.; více v příspěvku „EP nakonec schválil zprávu o Evropské službě pro vnější činnost, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

EP měl v těchto záležitostech pouze konzultační pravomoc, jeho pozice však byla značně zviditelněna poté, co dával najevo nespokojenost týkající se zejména rozpočtových otázek a otázek kontroly činnosti EEAS (více v příspěvku „Evropská služba pro vnější činnost: Catherine Ashton versus EP“, [Monitoring březen 2010](#), a v příspěvku „Rada podpořila Catherine Ashton v otázce Evropské služby pro vnější činnost“, [Monitoring duben 2010](#)). Až v červnu 2010 byla dojednána kompromisní dohoda mezi zástupci španělského předsednictví, Komise, EP a Ashton, která obsahovala některé ústupky EP (např. politickou a rozpočtovou odpovědnost EEAS EP, vytvoření specifické struktur zabývající se lidskými právy na úrovni vedení i delegací EEAS; více v příspěvku „Bylo dosaženo politické dohody o Evropské službě pro vnější činnost“, [Monitoring červen 2010](#)).

Na podzim 2010 mělo potom proběhnout ještě hlasování EP o oddělených návrzích, které se týkají změn zaměstnaneckých a rozpočtových otázek spojených s EEAS. Zde již EP měl spolumozhodovací pravomoc.

Ještě před samotným hlasováním pléna EP se však objevily problémy, které se týkaly slyšení osob jmenovaných na klíčové diplomatické posty v rámci EEAS před výbory EP. Jednalo se především o otázku, zda mají tato slyšení probíhat za zavřenými dveřmi, či zda mohou být veřejná. Zástupci EP navíc opakovaně upozorňovali na problémy národnostní i genderové (ne)vyváženosti u klíčových pozic v rámci EEAS.

Kvůli těmto a dalším neshodám mezi zástupci EP a úřadem vysoké představitelky EU pro SZBP tak bylo například odloženo hlasování výboru JURI o pozměňovacích návrzích týkajících se personálních otázek, které se mělo původně uskutečnit 6. 10. 2010. V té souvislosti se objevily obavy, že odklad nepříznivě ovlivní očekávané hlasování pléna, které by tak mohlo být odloženo až na listopad 2010, což by z největší pravděpodobností ohrozilo plán Ashton zahájit činnost EEAS ke dni prvního výročí vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, tedy k 1. 12. 2010.

Opět se potvrdilo, že proces kreace EEAS je zajímavý nejen z hlediska významu tohoto nového institutu, ale především z hlediska toho, jakým způsobem ovlivňoval vztahy mezi EP a úřadem vysoké představitelky EU pro SZBP.

Obsah a sporné body

Poté, co se mezi Radou a EP podařilo vyjasnit otázku týkající se nejen financování, ale také personálního složení EEAS (z hlediska vyváženého zastoupení členských zemí a obou pohlaví), hlasovalo plénum o usneseních týkajících se [finančních otázek spojených s činností EEAS](#), [změn služebního řádu](#) i [rozpočtových souvislostí zřízení EEAS](#) 20. 10. 2010.

Hlasování bylo výsledkem dlouhých diskusí mezi Ashton a zástupci EP, během nichž se podařilo překonat značné napětí, které otázky spojené s ustavením EEAS provázelo. Paradoxně však v tomto případě spolurozhodování převážně o finančních otázkách nebyla atmosféra natolik napjatá jako při jarní konzultační proceduře v otázkách organizačních, kompetenčních apod., kdy se EP odmítal spokojit s podřadným postavením v tomto rozhodování.

Nejdéle projednávanou otázkou, která se objevila i při diskusi pléna, bylo národnostní složení úředního sboru, který se má podílet na činnosti EEAS, což se projevilo nejen ve sporu mezi Ashton a EP, ale také mezi vysokou představitelkou EU pro SZBP a členskými státy.

Ashton odmítla kvóty, které prosazovali zástupci nových členských zemí. Až 18. 10. 2010 proto výbor JURI potvrdil znění kompromisu, podle kterého o obsazení funkcí v EEAS má rozhodovat výhradně profesní způsobilost, mají však být přijata opatření, která by podpořila zvýšení počtu přihlášek od žen a od občanů těch zemí, které jsou v EEAS podrepresentovány.

V nekončících debatách o personální vyváženosti poněkud zanikaly neméně důležité otázky týkající se toho, kolik bude provoz EEAS EU vlastně stát.

Plénum EP nakonec 20. 10. 2010 potřebné legislativní změny týkající se finančních a personálních záležitostí – a s tím souvisejících modifikací rozpočtu pro rok 2010 – schválilo velkou většinou.

EP tak potvrdil to, o čem se hovořilo již ve spojení s nominací Ashton na pozici vysoké představitelky EU pro SZBP a jejím slyšením v EP: že zástupci EP, posíleného díky Lisabonské smlouvě v řadě oblastí (byť právě v případě SZBP to neplatí natolik výrazně) nehodlají baronce její aktivity ulehčovat a budou „testovat“, do jaké míry je ochotna brát na pozici EP ohledy.

Další vývoj

Ashton se pokusila rozptýlit poslední pochybnosti o personálních otázkách tím, že poskytla EP písemnou garanci, že do roku 2013 provede revizi toho, zda dochází ke zlepšování situace a k vyrovnávání zastoupení členských států mezi

úředníky EEAS, zda jsou zohledňovány rovné příležitosti, a že se zasadí o změnu některých personálních požadavků, které mají diskriminovat ženy či občany nových členských států.

V případě žen se objevily poukazy na to, že jsou diskriminovány vedle běžných nároků služby v diplomatickém servisu (vysílání na dlouhodobé zahraniční mise apod.) např. i požadavkem na to, aby úředník způsobilý pro získání pozice v EEAS měl za sebou delší dobu nepřetržité služby v Komisi (což platí pro tu část zaměstnanců EEAS, která je vybírána z řad úřednictva Komise). Zároveň jde také o požadavek, který podle kritiků diskriminuje i zástupce nových členských států mezi úředníky Komise.

Po schválení potřebné legislativy již EEAS může zahájit svoji činnost.

Postupně se začala utvářet i personální struktura. Výkonným generálním tajemníkem EEAS, tedy „pravou rukou“ Ashton, se má stát bývalý francouzský velvyslanec v USA Pierre Vimont. Bruselská centrála má zastřešovat cca 130 zahraničních delegací.

Hlavní téma říjnové Evropské rady: Budou změny Lisabonské smlouvy?

[Závěry Evropské rady, 28. a 29. října 2010, Brusel](#)

Summitu konanému ve dnech 28.–29. 10. 2010 dominovalo kontroverzní téma možných změn Lisabonské smlouvy v souvislosti s posilováním kontroly EU nad ekonomickými politikami členských států a ustavením krizového mechanismu, k němuž by mělo dojít nejpozději od roku 2013.

Kontext

Vše začalo návrhem německé kancléřky Angely Merkel a francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho na posílení stability eura a sankcionování zemí, které nerespektují dodržování konvergenčních kritérií týkajících se výše vládního dluhu (rozpočtového schodku) a celkového deficitu veřejných financí (viz výše). Následovala myšlenka zaštitit tato nová pravidla včetně sankčních mechanismů jejich ukotvením v primárním právu, což by ovšem vyžadovalo revizi [Lisabonské smlouvy](#).

Zásah do samotného textu smlouvy – nebo jen do přídatných protokolů, které jsou její integrální součástí – by ovšem znamenal nutnost následné ratifikace ve všech členských státech.

Sarkozy původně nebyl zcela nakloněn změnám smlouvy, která byla přijímána v komplikovaném ratifikačním procesu. Německo zastupované Merkel naopak prosazovalo jasná a přísnější pravidla

a sankce, včetně eventuelního pozastavení hlasovacích práv dotčeného státu, který se v rámci eurozóny dlouhodobě dopouští porušování konvergenčních kritérií. Dle Merkel by to mělo zabránit opakování řeckého případu, v němž dlouhodobě docházelo k porušování pravidel Paktu stability a růstu.

Obsah

Zasedání Evropské rady se zabývalo v první řadě [doporučeními](#) pracovní skupiny pro správu ekonomických záležitostí, která byla složena z ministrů financí. Zprávu prezentoval předseda Evropské rady Herman van Rompuy. Zpráva navrhla nový rámec pro řízení krizí v oblasti ekonomického pilíře HMU.

Změny mají zahrnovat rozšířený dohled nad ekonomickými politikami členských států, prohloubení koordinace a posílení institucí EU. V souladu s legislativními návrhy Komise zveřejněnými již 29. 9. 2010 (viz výše) je doporučováno zavedení mechanismu sankcí, které mají postihovat státy dlouhodobě porušující kritéria v oblasti zadlužení rozpočtů a veřejných financí (více v příspěvku „Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2010](#)).

Zpráva pracovní skupiny se však explicitně nezmiňovala o nutnosti změn Lisabonské smlouvy.

18. 10. 2010 nejvyšší představitelé Francie a Německa podepsali [společné prohlášení](#), v němž se již hovoří o změnách Lisabonské smlouvy.

Zatímco Sarkozy částečně ustoupil v otázce změn primárního práva, Merkel přislíbila přehodnotit otázku mechanismu rozhodování o aplikaci sankcí. Prohlášení vyvolalo nesouhlasné reakce především v EP, který varoval před tím, že nadnárodní instituce, hlavně Komise, se tak dostávají do vleku dvou členských států. Myšlenka změn smlouvy se jevila jako radikální i z pohledu většiny členských států.

[Závěry](#) říjnové Evropské rady navzdory složité debatě, která odrážela různé postoje členských států jak k samotné faktické reformě ekonomického vládnutí v EU, tak k myšlence změn Lisabonské smlouvy, ale potvrzují, že členské státy se shodly na požadavku zásadní změny, která by umožnila čelit výzvám spojeným s proběhnuvší finanční krizí.

Měl by být zřízen stálý krizový mechanismus využitelný i v období po roce 2013. Vyjasněno zatím není, zda se na něm budou podílet pouze členské státy eurozóny, nebo všichni členové EU.

Pokud jde o samotnou Lisabonskou smlouvu, mělo by se jednat jen o omezené úpravy, které by zajistily posílení finanční disciplíny v eurozóně a napomohly vytvoření stálého fondu pro pomoc v nouzi členským státům eurozóny. Bylo

by je přitom možné přijmout tzv. zjednodušeným postupem pro změnu smluv. Leitmotivem summitu se stala snaha nepřipustit opakování ratifikačního procesu a referend o Lisabonské smlouvě.

Lisabonská smlouva pro změnu smlouvy požaduje při použití tzv. řádného postupu i svolání Konventu, byť umožňuje Evropské radě jednomyslně se shodnout na tom, že Konvent není v daném případě třeba (např. je-li nutno celý proces zrychlit). I v takovém případě by však při dodržení metody řádné změny smluv byla nutná opětovná ratifikace, k jejímuž dokončení by dle závěrů summitu muselo dojít do konce roku 2013.

O možnosti uspořádání referenda v případě takových změn Lisabonské smlouvy hovořil na summitu český premiér Petr Nečas, ale i zástupci Velké Británie, případně Nizozemí.

ČR má navíc stále „ve hře“ výjimku z platnosti [Listiny základních práv EU](#), která byla dojednána v roce 2009 na Evropské radě, prozatím ale ještě není součástí Lisabonské smlouvy. Tou by se podobně jako ústupky vyjednané pro Irsko před konáním druhého referenda o Lisabonské smlouvě mohla stát až při revizi textu samotné smlouvy (prozatím se uvažovalo o tom, že vhodnou příležitostí bude změna primárního práva, k níž dojde při vstupu Chorvatska do EU).

Již během jednání summitu dostalo přednost využití méně radikálních možností zásahů do primárního práva, které by bylo možné přijmout tzv. zjednodušeným postupem pro změnu smluv. Tento zjednodušený postup, jež popisuje článek 48 [Smlouvy o EU revidované Lisabonskou smlouvou](#), nevyžaduje svolání Konventu ani mezivládní konference, nová verze smlouvy nemusí být ani ratifikována v každém členském státě. Na základě tohoto postupu může kterýkoli členský stát, EP či Komise předložit Evropské radě návrhy na změnu ustanovení 3. části [Smlouvy o fungování EU](#), která se týká vnitřních politik a činností Unie. Evropská rada o těchto změnách rozhoduje jednomyslně, po konzultaci s EP a Komisí, v případě institucionálních změn v měnové oblasti i po konzultaci s ECB. I takovéto změny však musí schválit členské státy v souladu se svými ústavními předpisy a především tyto změny nesmí rozšiřovat pravomoci svěřené Unii.

Je tedy otázkou, jak tyto změny budou muset být formulovány, aby bylo možné využít zjednodušený postup změn, a také jak se k přijetí těchto změn (v souladu s jejich ústavními předpisy) postaví členské státy. V případě zjednodušeného postupu přijímání změn by například nebylo myslitelné přijmout tímto způsobem změnu, která by umožňovala pozastavit hlasovací práva členskému státu v případě nedodr-

žování konvergenčních kritérií, jak se o tom původně uvažovalo v německo-francouzském „tandemu“.

Další vývoj

Změny Lisabonské smlouvy a konkrétní rozhodnutí ohledně podoby krizového mechanismu mají být projednávány na dalším summitu v prosinci 2010, kde má detaily návrhů řešení zástupcům členských států tlumočit předseda Evropské rady van Rompuy.

Pokud by byly přijaty méně radikální změny, pro které lze užít zjednodušený postup změny smluv, nelze vyloučit, že k radikálnějším změnám Lisabonské smlouvy dojde v budoucnu.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

EP: Evropská politika soudržnosti musí být flexibilní

[Usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 7. října 2010 o regionální politice a politice soudržnosti EU po roce 2013

[Usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 7. října 2010 o budoucnosti Evropského sociálního fondu

Plénium EP přijalo 7. 10. 2010 usnesení stanovující hlavní body podoby regionální politiky po roce 2013 a usnesení týkající se budoucnosti Evropského sociálního fondu (ESF).

Kontext

Budoucnosti regionální politiky se před hlasováním EP [zabýval](#) Výbor regionů 5. 10. 2010. Shodl se na tom, že politika soudržnosti musí vést hlavně ke snižování rozdílů mezi regiony EU.

Načasování usnesení EP k otázkám budoucnosti politiky soudržnosti a ESF je důležité vzhledem k tomu, že Komise v příštích týdnech předloží 5. hodnotící zprávu týkající se ekonomické, sociální a teritoriální soudržnosti v EU.

Obsah

Usnesení neobsahuje zásadně nové body. Poslanci vidí potřebu ve flexibilnějším, transparentnějším a jednodušším přístupu k regionální politice. EP zdůraznil, že chce podporovat všechny evropské regiony, včetně 150, které spadají pod Cíl 2 (cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost) a nejsou považovány za nejvíce zaostávající regiony v EU. Současná podoba cílů (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Územní spolupráce), podle nichž jsou prostředky přidělovány, zůstane zachována. Větší důraz by se měl klást na teritoriální spolupráci.

EP zdůraznil, že kohezní politika je potřebná k naplnění strategie „Evropa 2020“ (více v příspěvku „Komise oficiálně představila svůj plán ‚Evropa 2020‘“, [Monitoring, březen 2010](#); národní cíle ČR [zde](#)), nicméně musí zůstat samostatnou politikou. Podpořil myšlenku větší podpory městské dimenze politiky soudržnosti a žádá o potřebné nástroje na posílení investic v městských a příměstských oblastech. Vzdálené a příhraniční regiony mají dostat stejnou podporu, což některé státy odmítají a poukazují na důležitost kritéria ekonomického rozvoje. EP považuje HDP za určující kritérium pro žádost o pomoc, i když dodává, že mohou být brány v potaz i jiná kritéria, pokud se prokáže jejich relevance.

Poslanci také přijali [usnesení](#) týkající se ESF. ESF je klíčovým nástrojem pro boj proti nezaměstnanosti, pro zajištění lepšího obecného i celoživotního odborného vzdělávání a také pro boj proti chudobě a vyloučení. Měl by získat svá vlastní pravidla, avšak zůstat nástrojem strukturálních fondů. V této souvislosti poslanci vyzývají Komisi, aby zjednodušila a zlepšila postupy používané při čerpání tohoto fondu, aby byl pružnější a kladl větší důraz na sociální integraci.

Poslanci podpořili myšlenku vzniku formální ministerské struktury regionální politiky. To bude ovšem předmětem budoucích debat. EP v otázkách regionální politiky rozhoduje s Radou spolurozhodovací procedurou.

Další vývoj

EP se přijatými usneseními zapojí do jednání o hodnotící zprávě (viz výše), kterou Komise přednese během příštích týdnů. Do června 2011 Komise předloží konkrétní legislativní návrhy pro strukturální fondy po roce 2013.

ROZŠIŘOVÁNÍ

EP: Uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny do konce roku 2010

Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni ([KOM\(2010\)358](#))

Plénium EP [přijalo](#) 7. 10. 2010 poměrem 538:47:41 návrh Komise uvolnit vízovou povinnost pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny do konce roku 2010.

Kontext

V prosinci 2009 byl pro 3 země (Srbsko, Černé Hory a Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii) zaveden režim bezvízového vstupu do EU (více v příspěvku „Občané Makedonie, Černé Hory a Srbska budou cestovat do EU bez víz“, [Monitoring listopad 2009](#)). Albánie a Bosna a Hercegovina nebyly v původním návrhu zahrnuty, ale jak podle Komise, tak podle Rady a výboru LIBE v poslední době vyvinuly značné úsilí, aby splnily ukazatele nezbytné pro dosažení stejného zproštění vízové povinnosti (více v příspěvku „EP: Očekává se uvolnění vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Komise potvrdila, že obě země učinily značný pokrok a jsou připraveny zařadit se mezi země bez vízové povinnosti při cestování jejich občanů s biometrickými pasy do EU na méně než 3 měsíce. Tento režim začne platit od roku 2011. Kosovo zůstává jediným z balkánských států mimo tento režim.

Sporné body

Velká Británie a Irsko se k této legislativě nepřipojily. Návrh musí ještě schválit Rada.

Francie naznačila, že liberalizaci víz patrně v celém rozsahu nepodpoří. Podle státního tajemníka pro evropské záležitosti Pierra Lellouche bude Francie požadovat speciální bezpečnostní záruky před možným přílivem imigrantů. Zpravodajka návrhu Tanja Fajon tento návrh odmítla s poznámkou, že žádný členský stát se nemá důvod těchto věcí obávat. Vzhledem k citlivosti otázky se členské státy pokusí najít konsensus.

Další vývoj

Návrh musí v listopadu 2010 schválit formálně Rada, aby režim začal platit od roku 2011. Vzhledem k tomu, že se návrh přijímá v rámci procedury spolurozhodování, k jeho přijetí je zapotřebí pouze kvalifikovaná většina.

Srbsko o něco blíže členství v EU

[Conclusions on Serbia, 3040th General Affairs Council meeting, Luxembourg, 25 October 2010](#)

Rada ministrů 25. 10. 2010 [doporučila](#) Komisi zahájit se Srbskem přístupová jednání.

Kontext

Srbsko podepsalo na jaře 2009 stabilizační a asociační dohodu a zahájilo proces reform. Komise jej považuje za klíčového aktéra západního Balkánu.

I proto by se mohlo stát dalším členem EU do 10 let.

Srbsko udělalo první důležitý krok podáním přihlášky ke členství v EU v prosinci 2009 a získáním bezvízového styku v rámci schengenského systému (více v příspěvku „Občané Makedonie, Černé Hory a Srbska budou cestovat do EU bez víz“, [Monitoring listopad 2009](#)).

Obsah

Rozhodnutí Rady je pro Srbsko důležitým krokem k získání kandidátského statutu. Vzhledem k srbské minulosti členské země podmiňují další kroky EU důslednou spoluprací Srbska s ICTY. Zdůrazňují nutnost splnění kodaňských kritérií a podmínek stabilizačního a asociačního procesu. Rada také vítá pozitivnější postoj Srbska k otázce Kosova a rezoluci OSN z 9. 9. 2010 (více v příspěvku „Rezoluce EU a Srbska o Kosovu k OSN, [Monitoring září 2010](#)).

Sporné body

Jednání Rady předcházely požadavky Nizozemska, aby se kroky k zahájení přístupových jednání odsunuly na listopad, kdy ICTY předloží hodnotící zprávu o spolupráci s touto zemí.

Nizozemsko se obávalo, že tento krok povede ke ztrátě vlivu EU na Srbsko ve věci dopadení posledních dvou stíhaných (Ratka Mladiče a Gorana Hadžiče) a jejich předání ICTY. Otázka rozšiřování EU je velmi citlivou záležitostí, která vždy spočívala na jednomyslném postoji členských států. Nizozemsko proto podmiňovalo svůj souhlas navázáním dalších kroků EU vůči Srbsku jeho spoluprací s ICTY.

Postoj ČR

Pro ČR zůstává podpora procesu rozšiřování EU dlouhodobou prioritou, [řekl](#) premiér Petr Nečas v souvislosti se zasedáním Evropské rady v Bruselu 28.–29. 10. 2010. ČR silně podporuje postoupení přihlášky Srbska ke členství v EU a vítá záměr uzavřít přístupový proces s Chorvatskem.

Další vývoj

Přibližně rok bude Komisi trvat vytvoření hodnotící zprávy o kandidátské zemi, která posléze odstartuje sblížení evropské a srbské legislativy v rámci 33 vyjednávacích kapitol.

SPOTŘEBITELÉ

EP: Zboží musí jasně obsahovat zemi původu

Návrh nařízení Rady o uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí ([KOM\(2005\)661](#))

Plénum EP přijalo 21. 10. 2010 poměrem 525:49:44 [legislativní usnesení](#) týkající se uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí.

Kontext

Hlavní hospodářští partneři a konkurenti EU (USA, Čína, Japonsko) již nějaký čas uplatňují na svých územích předpis, který vyžaduje, aby u výrobků pocházejících ze zahraničí byla uvedena země původu. Cílem je poskytnout spotřebitelům informace, které jim umožní svobodně se při nákupu rozhodovat. EU s výjimkou některých zvláštních zemědělských produktů jednotná pravidla, které výrobky ze třetích zemí označovat a jak, nemá. Komise proto předložila v prosinci 2005 [návrh nařízení](#). Rada zatím ke společnému postoji nedospěla.

EP při několika příležitostech vyjádřil nutnost schválit evropský předpis zaručující spotřebiteli požadované informace a vypracoval např. [zprávu](#) o internacionalizaci malých a středních podniků, [zprávu](#) o dopadu padělání na mezinárodní trh či usnesení o nařízení o povinném označování původu zboží pro některé kategorie produktů dovážených ze třetích zemí.

Obsah

Nařízení se netýká potravin a výrobků z ryb (jejich označování už upravují jiné předpisy), ani zboží, které pochází ze zemí EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska či Turecka. Norma by se měla vztahovat na výrobky dovážené ze třetích zemí a určené pro konečné uživatele jako např. oblečení, textil, obuv, farmaceutické výrobky, nábytek nebo pracovní nářadí. Komise bude moci seznam výrobků rozšířit po schválení EP a Radou.

Původ zboží bude označován „vyrobeno v...“ v jakémkoli úředním jazyce EU, který je pro konečného spotřebitele v dané zemi, kde bude zboží uvedeno na trh, snadno srozumitelný. Krom toho bude zboží jednotně označeno anglickým překladem „made in ...“ a názvem země původu. Pokud to bude technicky možné, bude označen jak obal, tak samotný výrobek.

EP požaduje zavést jednotné minimální sankce, které původní návrh Komise neobsahuje. Komise do 3 let vypracuje hodnotící zprávu.

Další vývoj

Návrh musí ještě schválit Rada. V případě jeho schválení budou mít členské státy rok na jeho implementaci. Po 5 letech by jeho platnost měla vypršet.

VNITŘNÍ TRH

Rapky z ECON: státní pomoc těžbě černého uhlí musí pokračovat

Návrh nařízení Rady o státní podpoře k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů ([KOM\(2010\)372](#))

Výbor ECON 27. 9. 2010 [diskutoval](#) o návrhu na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí. Zpravodaj textu Bernhard Rapkay je vzhledem k tomu, že návrh se týká primárně jeho domovské země (Německa) a Španělska, rozhodně pro.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí do 15. 10. 2014 předložila v červenci 2010. V současnosti se permanentně se snižující státní pomoc v sektoru (v roce 2007 činila 3,4 mld. €, v roce 2008 2,7 mld. €) řídí [nařízením č. 1407/2002](#). Jeho platnost však k 31. 12. 2010 vyprší. To by v případě nepředložení nového návrhu znamenalo, že státní pomoc černouhelným dolům by se musela (podobně jako pomoc dolům hnědouhelným) řídit relativně restriktivními pravidly pro státní pomoc obecně, nikoliv jen požadavkem, aby nepřesáhla sumu z referenčního roku 2001 (resp. 2004 a 2007 v případě nových členských států).

Mezi největší producenty uhlí v EU patří ti z Polska (obstarávají až 50% těžby v EU), z Německa, Velké Británie, ČR a Španělska. Největšími příjemci státní pomoci jsou Španělé a Němci (získávají až 90% této pomoci), neboť právě jejich uhlí (z Porúří a severozápadu Španělska) je v EU nejméně konkurenceschopné (minimálně např. v porovnání s uhlím z ČR).

Obecně EU produkuje jen 2,5% uhlí na světě a více než polovinu poptávky (primárně pro tepelné elektrárny) pokrývá exportem (více v příspěvku „Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)).

Obsah

Zpravodaj Bernhard Rapkay z výboru ECON je pro co nejdější „přechodné období“ v poskytování státní pomoci černouhelným dolům. Podporují jej krom německých kolegů také poslanci EP z Bulharska, Rumunska a Španělska.

Podle Komise by státní pomoc (snižující se každých 15 měsíců alespoň o 33 %) měla být použita striktně k uzavření nekonkurenceschopných černouhelných dolů, ke zmírnění příslušných sociálních a environmentálních dopadů. Pomoc určená pouze na provoz dolů by měla skončit zcela, příslušné členské státy by naopak měly k získání účelově vázané státní pomoci splnit řadu podmínek, zejm. na poli obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti ap.

Sporné body

Rapky [argumentuje](#) ztrátou pracovních míst v řádu desítek tisíc zaměstnanců, v pozadí ale podle zasvěcených zdrojů stojí spíše neschopnost německého komisaře Günthera Oettingera. Ten nebyl s to spolu se svým španělským kolegou Joaquínem Almuníou získat v Komisi podporu pro prodloužení státní podpory až do roku 2018 a za mírnějších podmínek (nebo ještě lépe do roku 2023; i o tomto datu se začátkem roku 2010 hovořilo). Naznačila to ostatně i vyjádření německé kancléřky Angely Merkel. (Na druhou stranu Německo utratilo na státních podporách černouhelnému sektoru od roku 1997 již 40 mld. €.)

Další vývoj

Role EP při projednávání návrhu je pouze konzultační (plénium by se jím mělo zabývat 22. 11. 2010), kdy přesně o něm bude rozhodovat Rada, není jasné. Nepředpokládá se nicméně, že Německo a Španělsko získají dostatečnou podporu k jeho blokaci. Navíc i kdyby se jim to podařilo, fakticky by dosáhly pouze zakonzervování stávajícího stavu, tedy ukončení poskytování státní pomoci na konci roku 2010 podle nařízení č. 1407/2002. Jinak řečeno, oběma zemím fakticky nezůstane nic jiného než návrh Komise nakonec přijmout, popř. se pokusit zmírnit některé jeho parametry (z nichž datum 15. 10. 2014 doby ukončení poskytování státní pomoci černouhelným dolům bude s největší pravděpodobností nepřekročitelné).

Přeshraniční poskytování zdravotní péče: EP se pře s Radou

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči ([KOM\(2008\)414](#))

Zpravodajka [návrhu](#) o přeshraničním poskytování zdravotní péče Françoise Grossetête z výboru ENVI 28. 9. 2010 [představila](#) seznam podmínek pro přijetí textu, jenž vzešel v září 2010 z jednání Rady. Rada členských států (zejm. Francie, Španělsko, Velká Británie a Belgie) jej ale záhy (byť zatím neformálně) odmítla.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) předložila v červenci 2008 s cílem posílit práva pacientů, nikoliv vytvořit společný trh se zdravotní péčí v EU.

Důvodem pro předložení návrhu se stalo zejm. vyloučení otázky zdravotní péče ze [směrnice č. 2006/123](#) (tzv. směrnice o službách) a rozsudky ESD (které obecně požadují takové náhrady přeshraniční zdravotní péče, jež odpovídají náhradám, které by pacient získal, nechal-li by se ošetřit ve svém domovském členském státě). Náklady na přeshraniční zdravotní péči se podle Komise pohybují okolo 1 % všech výdajů na zdravotnictví v EU (v absolutních číslech to znamená cca 10 mld. € ročně).

Plénium EP své první čtení završilo v dubnu 2009 přijetím zprávy Johna Bowise z výboru ENVI (více v příspěvku „EP podporuje poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Rada k neformálnímu kompromisu dospěla v červnu 2010 a potvrdila jej (za nesouhlasu Polska, Slovenska, Portugalska a abstence Rumunska) v září 2010 (více v příspěvku „Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring červen 2010](#), a v příspěvku „Přeshraniční poskytování zdravotní péče míří do druhého čtení“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah a sporné body

Zpravodajka se s Radou shodne pouze na dvojí právní bázi návrhu (čl. 114 a 168 Smlouvy o fungování EU) a na řešení postavení důchodců žijících v zahraničí a požadujících zdravotní péči ve třetí členské zemi (v souladu s [nařízením č. 883/2004](#) by za jejich péči měl být odpovědný stát, v němž důchodce reálně žije, pokud nepůjde o stát, z nějž pochází, nebo o stát uvedený v Příloze IV nařízení č. 883/2004; v tomto případě si bude péči hradit sám).

Rozhodně proti je, aby se autorizace zdravotní péče předtím, než bude poskytnuta v zahraničí, řídila požadavky na kvalitu a bezpečnost – z obavy, že domovské členské státy stanoví taková (byrokratická) kritéria, jež možnost využití zdravotní péče v zahraničí fakticky znemožní (proti předchozí autorizaci jako takové zpravodajka – a jak se [ukázalo](#) ani ESD – nevystupuje, měla by se ale vztahovat pouze na případy hospitalizace, resp. alespoň jednoho „přenocování“ v nemocnici, na případy speciální péče a léčbu, jež představuje riziko pro pacienta nebo populaci).

Dalším sporným bodem je výjimka pro pacienty se vzácnými chorobami. Zatímco členské státy jsou proti (tj. požadují standardní předchozí autorizaci), Françoise Grossetête ji podporuje (v daném případě by se plná autorizace požadovat neměla, resp. do-

movské členské státy by měly pacientům platit veškerou péči – i v případech, kdy ji samy neposkytují). Rada ve svém kompromisním textu také vhodně nespécifikuje způsob plateb za zdravotní péči v zahraničí. Podle zpravodajky by zálohové platby měly být požadovány pouze tehdy, pokud je totéž obvyklé i v domovském členském státě.

Celkově vzato Françoise Grossetête preferuje vyšší mobilitu pacientů napříč EU, což je samo o sobě pozitivní, ovšem na úkor pojistek pro členské státy. V konečném důsledku jsou to právě ony, kdo má nést (finanční) břemeno provádění nové normy.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o návrhu hlasovat podle posledních informací 18. 1. 2011, výbor ENVI svou zprávou, reflektující požadavky zpravodajky, [přijal](#) poměrem 47:2:1 již 27. 10. 2010.

Pokud bude směrnice přijata, počítá se s roční implementační lhůtou.

Bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly se zpřísní

Proposal for a European Parliament and Council Regulation (EU) No .../2010 of the European Parliament and of the Council on the approval and market surveillance of two- or three-wheel vehicles and quadricycles (COM(2010)542)

Komise 1. 10. 2010 [předložila](#) návrh nařízení, jež by (spolu s dalšími 4 chystanými nařízeními) mělo nahradit 15 stávajících směrnic, jimiž jsou upraveny bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly. Při té příležitosti by také mělo dojít k jejich zpřísnění. Jedinou výjimkou by mělo být uvolnění limitu 74 kW coby nejvyššího povoleného výkonu motocyklů.

Kontext

V současnosti je v platnosti 15 směrnic (nejdůležitější z nich je [směrnice č. 2002/24](#)). Cílem iniciativy Komise je tyto normy zjednodušit a zpřísnit, celkově pak „sladit“ s podobnými normami, jež upravují jiné kategorie vozidel (motocykly, mopedy, silniční čtyřkolky ap. tvoří kategorii „L“). Motivací je údajně také snížit počet smrtelných úrazů na motocyklech, jejichž počet (v porovnání se sumárními čísly u jiných kategorií vozidel) podle Komise zůstává stejný nebo mírně stoupá (v roce 2008 v EU dosáhl 5 520).

Obsah

Nejdůležitější změnou by – krom přímého účinku nařízení (směrnice implementoval každý členský stát zvlášť) a „legalizace“ hybridních a/nebo

elektrických motocyklů – mělo být zpřísnění požadavků na brzdové systémy motocyklů (měly by mít povinně ABS), jejich emise (v souladu se standardy Euro 3–6 v letech 2014, 2017 a 2020) a požadavek na automatické rozsvícení světel.

Uveřejněné nařízení by mělo definovat předmět regulace, specifikovat kategorie dotčených motocyklů a stanovit emisní limity. Úpravou testovacích postupů, technických detailů a administrativních procedur by se měla zabývat až následující 4 nařízení (Komise je teprve připravuje).

Další vývoj

Jak předložené nařízení, tak i očekávané další 4 návrhy budou schvalovat Rada a EP spolupostupně procedurou.

Komise očekává, že výsledné normy vstoupí v platnost nejpozději 1. 1. 2013.

EP schválil kompromis o směrnicích o opožděných platbách

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (KOM(2009)126)

Výbor IMCO 5. 10. 2010 [schválil](#) kompromis, jež zástupci Komise, EP a Rady dosáhli ve věci návrhu směrnice o opožděných platbách v září 2010. Plénum EP jej [potvrdilo](#) poměrem 612:12:21 přijetím zprávy Barbary Weiler 20. 10. 2010.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem doplnit platnou [směrnici č. 2000/35](#) a věřitelům (zejm. malým a středním podnikům) poskytnout nástroje k uplatnění svých práv v případě opožděných plateb.

Výbor IMCO zprávu Barbary Weiler schválil v dubnu 2010. Podle ní by oproti očekávání měly faktury splácet do 30 dnů jak veřejné autority, tak jiné (obchodní) subjekty (do 60 dnů jen za určitých podmínek; více v příspěvku „IMCO: Splácet faktury včas budou muset všichni“, [Monitoring duben 2010](#)). Kompromisu zainteresovaných institucí bylo dosaženo v září 2010 (více v příspěvku „Směrnice o opožděných platbách na dohled“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah a sporné body

Směrnice by se měla vztahovat na obchodní transakce veřejných i soukromých subjektů, faktury by měly být standardně spláceny do 30 dnů. V případě nesplacení v dané lhůtě (nebo jiné, jež bude ale explicitně ošetřena smlouvou) by měli být věřitelé oprávněni požadovat úroky ve výši 8 % z ne-

splacené částky. Administrativní náklady věřitelů by měly být saturovány paušálem 40 €.

Jedinou obecnou výjimkou by měla disponovat zdravotnická zařízení (faktury by měla splácet do 60 dnů), protože sama zpravidla nedisponují včas potřebnými prostředky (jsou financována prostřednictvím úhrad ze systémů veřejného zdravotního pojištění jednotlivých členských států).

Další vývoj

Rada by měla o návrhu hlasovat už jen formálně.

Od uveřejnění v Úředním věstníku EU budou mít členské státy 2 roky, aby normu implementovaly.

Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů

Návrh nařízení Rady (EU) o ujednáních o překladu pro patent Evropské unie (KOM(2010)350)

Rada se 12. 10. 2010 [neshodla](#) na ujednání o překladu pro patent EU. Nejvíce nesouhlasných stanovisek zaznělo od Itálie a Španělska.

Kontext a obsah

Komise svůj [návrh](#) uveřejnila v červenci 2010. Cílem je snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 10krát vyšší než v USA. V EU by se mělo, pokud jde o patenty, nově pracovat jen se 3 jazyky – angličtinou, francouzštinou a němčinou (více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#)).

Belgické předsednictví neúspěšně navrhlo několik „ústupků“, jež měly o návrhu přesvědčit i ty země, které signalizovaly, že s ním mají problém, mj. zásadu automatického strojového překladu patentů do všech úředních jazyků EU ve vymezeném „přechodném období“, úhradu nákladů na překlad do jiných než zmíněných 3 jazyků Komisi, jednotnou patentovou proceduru se 2 možnostmi (tzv. evropský patent EPO, mezinárodní organizace nezávislé na EU, jejímiž členy jsou všechny země EU a 10 dalších evropských zemí, nebo patent EU, jenž se připravuje; více v příspěvku „Rada dosáhla průlomu ve věci komunitárního patentu“, [Monitoring prosinec 2009](#)) či garanci ochrany stávajících evropských patentů EPO.

Sporné body

S návrhem Komise obecně souhlasí (pochopitelně) pouze Francie, Německo a Velká Británie. Většina členských států požaduje, aby patenty byly automaticky (strojově) překládány do všech 23 úředních jazyků EU (mj. Litva, Lotyšsko,

Estonsko, Maďarsko, Rumunsko, Finsko) a/ nebo aby byly (v rámci určitého „přechodného období“) překládány do angličtiny (pokud patent samotný již anglicky nebude; např. ČR, byť spolu s Polskem, Slovenskem a Kypru podpořila i tvrzení Itálie a Španělska, že zamýšlené patenty primárně jen ve 3 jazycích představují svého druhu diskriminaci).

Itálie navrhla pracovat (namísto 3) s 5 jazyky OHIM (unijního Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu), čímž by byla do návrhu Komise včleněna i italština. Nejsofistikovanější pozici představilo Španělsko. Stávající evropské patenty EPO by měly být „překonvertovány“ v patenty EU standardním překladem do angličtiny, pokud ke „konverzi“ samé bude zvolena němčina nebo francouzština (případě konverze v angličtině by měl následovat překlad do všech zbývajících 22 úředních jazyků EU). Nové patenty by měly být podle Španělů přihlašovány v angličtině, ovšem s následným překladem do všech úředních jazyků EU. Tento „dvojitý“ návrh byl ale odmítnut jako příliš komplikovaný a potenciálně zvyšující právní nejistotu, přestože by fakticky rušil dosavadní praxi, kdy EPO sice uděluje tzv. evropský patent, avšak o jeho uznání je nezbytné žádat v každém členském státě EPO zvlášť. Z hlediska normotvorby v EU by tak došlo ke sloučení problematiky dvou legislativních procesů v jeden (nakolik by to bylo reálné, je věc druhá; více v příspěvku „Rada dosáhla průlomu ve věci komunitárního patentu“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Další vývoj

Rada by se měla návrhem znovu zabývat v listopadu 2010.

Podle čl. 118 Smlouvy o fungování EU rozhoduje o návrhu Rada jednomyslně, EP je pouze konzultován. Itálie již pohrozila, že bude text vetovat.

Komise předložila zelenou knihu o auditech

Zelená kniha. Politika v oblasti auditu: poučení z krize (KOM(2010)561)

Komise 13. 10. 2010 [uveřejnila zelenou knihu](#) k politice v oblasti auditu a zároveň zahájila příslušnou veřejnou konzultaci.

Kontext

Komise odůvodňuje předložení zelené knihy konstatováním, že audity jsou klíčové pro znovuzískání důvěry ve finanční trh. Ta podle její interpretace utrpěla především v krizi započaté v roce 2008. Lapidárně řečeno, audity musejí plnit svůj účel a nebyť jen „fíkovým listem“ finančních institucí.

Obsah

Komise zelenou knihu vystavěla okolo dvou hlavních témat: nezávislosti a dohledu.

Auditorské firmy i samotní auditoři musejí být na auditovaných subjektech plně nezávislí. Za tím účelem Komise navrhuje, aby unijní právo převzalo [mezinárodní auditorské standardy](#) a/nebo je modifikovalo ve prospěch malých a středních podniků, popř. aby byl zaveden „rotační princip“ spočívající ve střídání auditorských firem (auditujících jeden konkrétní subjekt) a aby auditorské firmy nemohly poskytovat svým klientům jiné služby.

Dohled by měl spočívat v posílení spolupráce odpovědných národních úřadů, ideálně v podobě instituce, jež by byla analogická s jednou z institucí tzv. finančního mikrodohledu, na jehož vytvoření se unijní instituce dohodly v září 2010 (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)). Stranou nezůstává ani potenciální „maximální“ legislativní harmonizace.

Další vývoj

Veřejná konzultace potrvá do 8. 12. 2010. Komise tak chce získat podklady pro další (legislativní) aktivitu na daném poli. Ta se očekává v první polovině roku 2011.

Rada dosáhla kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2004/39/ES a 2009/.../ES ([KOM\(2009\)207](#))

Rada překonala rozpory mezi Francií (podporovanou zejm. Německem) a Velkou Británií (podporovanou mj. ČR, Nizozemskem a Švédskem) a 19. 10. 2010 [dospěla](#) k jednomyslně přijatému kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů. Symptomatické je, že daná otázka oficiálně ani nebyla na programu.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem „zregulovat“ všechny fondy s působností v EU, jež nespadají do rámce úpravy [směrnice č. 85/611](#) (tzv. UCITS Directive), neboť se podle ní (krom jiných aktérů) podílely na vzniku finanční krize, jež později přešla v krizi hospodářskou. „Výměnou“ za regulaci Komise nabídla manažerům, jichž by se nová norma měla týkat primárně, možnost působit po získání registrace a notifikaci dotčenému členskému státu prakticky na celém území EU (více v příspěvku

„Komise: Alternativní investiční fondy potřebují regulaci“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Rada v březnu 2010 projednávání návrhu z důvodu neshod mezi jednotlivými členskými státy odložila (více v příspěvku „Regulace alternativních investičních fondů budí rozpaky“, [Monitoring březen 2010](#)). Podobný krok učinil i EP v červenci 2010 při projednávání zprávy Jean-Paula Gauzèse (více v příspěvku „ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring květen 2010](#)). Belgické předsednictví prezentovalo návrh kompromisu v září 2010 (více v příspěvku „Belgické předsednictví navrhlo kompromis ve věci regulace alternativních investičních fondů“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Manažeři fondů pocházejících z EU budou moci působit v celé Unii počínaje rokem 2013, kdy uplyne 2letá implementační lhůta směrnice, všichni ostatní (ze třetích zemí) do roku 2015. Žádný členský stát či jiný subjekt nebude moci zavést vůči manažerům ze třetích zemí jakýkoli jiný, restriktivní režim. (Dosavadní forma povolování působení alternativních investičních fondů v členských zemích EU – „jedna země, jedno povolení“ – by měla skončit v roce 2018 přijetím aktu Komise.)

Na druhou stranu, bez uznání standardů EU (tj. nové směrnice) příslušnými regulátory ze třetích zemí (formou podpisu dohody o spolupráci) nebudou moci manažeři fondů z těchto zemí v EU působit. (V případě členských zemí EU vyplývá nutnost implementace nové normy, obsahující mj. rozsáhlou informační povinnost manažerů/fondů, povinnost dodržování standardů týkajících se daní, opatření proti praní špinavých peněz a opatření protiteroristických, z primárního práva.)

Výměnou za tento výsledek, jenž konvenuje spíše s britským postojem k věci (ve Velké Británii působí údajně 80% evropských alternativních investičních fondů), dojde i přes určitý odpor Komise k posílení ESMA, součásti nové architektury finančního dohledu, jež bude od ledna 2011 sídlit v Paříži a bude dohlížet na působení manažerů alternativních investičních fondů z EU i mimo ni (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)). ESMA bude moci především žádat národní regulátory, aby omezili obchodování s fondy ze třetích zemí, budou-li představovat „podstatnou hrozbu“ finančním trhům (nebude ale oprávněna udělovat jim licence pro působení v EU).

Sporné body

Od přeložení původního [návrhu kompromisu](#) belgickým předsednictvím do jeho schválení se objevilo nesčetné (některé zdroje uvádějí více 70) různých pozměňovacích návrhů.

Uvažovalo se např. o „přechodném období“ na působení manažerů ze třetích zemí, jež mělo uplynout v roce 2014 poté, co ESMA přeloží svou hodnotící zprávu, nebylo ale jisté, jaká pak bude role ESMA. O návrhu jednal 11. 10. 2010 a 14. 10. 2010 trialog Komise, Rady a EP, 13. 10. 2010 Coreper, 5. 10. 2010 vyzval americký ministr financí Timothy Geithner svou francouzskou kolegyni Christine Lagarde, aby upustila od restriktivních návrhů, jež její země, pokud jde o regulaci alternativních investičních fondů (zejm. těm z Kajmanských ostrovů), prosazovala.

Relativně málo diskutovaným, ale o to spornějším bodem je posilování finančního dohledu EU (zde zejm. ESMA) ještě předtím, než reálně vůbec začal fungovat.

Ukazuje se, že se naplňují představy některých reprezentantů EP (zejm. socialistů a zelených), kteří již při schvalování tzv. finančního balíku dávali najevo, že si své ústupky členským státům hodlají „kompenzovat“ přidělováním agendy finančnímu dohledu skrze jiné než zřizující právní normy (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)).

Další vývoj

Návrhem (resp. zprávou Jean-Paula Gauzèse z výboru ECON) se bude ve dnech 10.–11. 11. 2010 zabývat plénum EP; předběžné dohody o finálním textu návrhu bylo [dosaženo](#) na platformě trialogu Komise, Rady a EP 26. 10. 2010.

Původně měl být kompromis dosažený na půdě Rady diskutován v EP již v říjnu 2010, s ohledem na rozpory v Radě však byla debata o návrhu odložena.

Výsledná norma by měla být implementována do 2 let od svého přijetí, role ESMA by měla být revidována po 4 letech od vstupu směrnice v platnost.

Komise představila plán, jak řídit krize ve finančním sektoru

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions and the European Central Bank. An EU Framework for Crisis Management in the Financial Sector (COM(2010)579)

Komise 20. 10. 2010 [uveřejnila](#) nezávazné [sdělení](#) týkající se managementu budoucích krizí ve finančním sektoru.

Kontext

Komise svou iniciativu postavila na výsledcích jednání platformy G20, podle níž, jak tvrdí Komise, „existuje jen několik málo pravidel, která stanoví, jaká opatření mají přijmout příslušné orgány v případě bankovní krize“. Východiskem se staly i výsledky [veřejné konzultace](#) o [sdělení Komise](#) z října 2009 (veřejná konzultace trvala od října 2009 do ledna 2010). Cílem je zajistit, aby národní regulátoři mohli v sektoru efektivně působit preventivním způsobem, popř. aby banky mohly prodělat úpadek, aniž by byla ohrožena širší finanční stabilita, a náklady (na podporu bank) nakonec nenesli daňoví poplatníci. (Tento argument Komise považuje za platný a nosný v naprosté většině případů souvisejících s reakcí EU na končící finanční a hospodářskou krizi, kdy podle jejích údajů byly banky v obtížích saturovány částkou odpovídající až 13 % HDP EU).

Obsah

Nový „rámec“ obsahuje 3 druhy opatření založených na [směrnici č. 2006/48](#) a [č. 2006/49](#) o kapitálové přiměřenosti: 1. přípravná a preventivní opatření (např. příprava na „ozdravení“ bank ze strany národních dohledových orgánů); 2. opatření pro včasný zásah k nápravě problémů dříve, než nabudou na závažnosti (např. pravomoc národního dohledu požadovat výměnu vedení banky, požadavek, aby se banka zbavila podnikání, které představuje nadměrné riziko pro její dobrý finanční stav, nevyplácela dočasně dividendy ap.); 3. opatření pro řešení krizí (např. pravomoc provést převzetí banky v úpadku zdravou institucí nebo převést její podnikání na dočasnou překlenovací banku).

Důležitou roli při plnění uvedených opatření má podle Komise hrát nově vzniklá finanční architektura, jejíž základní obrysy byly schváleny v září 2009 (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)), a již dříve avizovaná iniciativa k vytvoření „národních fondů k řešení problémů souvisejících s úpadky bank“ (více v příspěvku „Komise chce zatížit banky novou daní“, [Monitoring květen 2010](#)). V dlouhodobějším horizontu Komise pléduje za „ucelenější rámec pro řešení krizí, jenž by lépe vyhovoval integrovaným evropským bankovním skupinám (tj. bankám působícím na evropské úrovni)“.

Sporné body

Realizací popsanych opatření by měli (alespoň podle prvních reakcí) ztratit zejm. akcionáři, suveréni svého druhu.

V tomto duchu reagovala ostatně i EBA: prevence by jednoznačně měla převážet před dalšími, závažnějšími kroky.

V dalším sledu se očekává i faktické oslabení národních regulačních orgánů ve prospěch unijní finanční architektury.

Další vývoj

V roce 2011 by měl být předložen konkrétní návrh závazné směrnice o krizovém managementu ve finančním sektoru.

V roce 2012 by měla být předložena zpráva o harmonizaci režimů nesolventnosti bank a do roku 2014 další potenciální legislativní návrhy.

Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Towards a Single Market Act. For a highly competitive social market economy (COM(2010)608)

EU Citizenship Report 2010. Dismantling the obstacles to EU citizens' rights (COM(2010)603/4)

Komise 27. 10. 2010 [uveřejnila](#) dlouho očekávané [sdělení](#) cílící na „restart“ projektu vnitřního trhu a doprovodila jej překvapivě podrobnou [zprávou](#) o občanství EU.

Kontext

V říjnu 2009 byl bývalý komisař odpovědný za oblast vnitřního trhu a hospodářské soutěže Mario Monti předsedou stávající Komise José Manuelem Barrosem požádán, aby vypracoval [zprávu](#) týkající se dosavadního fungování jednotného vnitřního trhu EU. Ten oficiálně vznikl 1. 1. 1993. Text byl uveřejněn v květnu 2010, kdy jej rovněž podpořilo plénum EP (více v příspěvku „Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart“, [Monitoring květen 2010](#)).

Podle Komise v EU existuje 21 mil. podniků poskytujících 175 mil. pracovních míst. 99% z nich patří mezi malé a střední podniky do 50, resp. 250 zaměstnanců.

Obsah

Strategie Komise týkající se vnitřního trhu je založena na 4 klíčových prioritách (2 pro podniky – kapitál pro malé a střední podniky a sociální podnikání a dlouhodobé investice; 1 pro spotřebitele – internetové obchody; 1 pro pracovníky – odborné kvalifikace) a celkem 50 konkrétních opatření („akcí“; polovina z nich je legislativních), jež by měla být realizována (především) v letech 2011–2012.

Za koordinace Michela Barniera, komisaře pro vnitřní trh a služby, je identifikovala devítka zain-

teresovaných komisařů (Joaquín Almunia, László Andor, John Dalli, Antonio Tajani, Karel de Gucht, Siim Kallas, Neelie Kroes, Olli Rehn a Algirdas Šemeta).

Klíčovou roli v otázce zajištění fungování jednotného trhu by měly vedle Komise sehrát především členské státy (původně měly hrát spíše marginální úlohu, nyní by naopak měly např. aktivně snižovat objem neimplementované legislativy spjaté s fungováním vnitřního trhu z referenčního 1% v roce 2007 na 0,5% v roce 2012).

V dokumentu je zmíněna otázka zjednodušení administrativy (sdělení k fungování tzv. [Aktu o malém podnikání](#) ještě v roce 2010, iniciativa k propojení obchodních rejstříků a novelizace směrnic týkajících se účetnictví v roce 2011), ochrany duševního vlastnictví (zavedení tzv. komunitárního patentu nejpozději v roce 2014, modernizace evropského systému ochranných známek v letech 2011–2012, revize [směrnice č. 2004/18](#) na přelomu let 2010 a 2011) nebo fiskální koordinace (koordinace daňových politik, potenciální harmonizace korporátních daní, vydání zelené knihy týkající se DPH). Nadto Komise hovoří o prozkoumání možností zavedení regionálních burz, realizaci „evropské oblasti rizikového kapitálu“ do roku 2012, uveřejnění bílé knihy o dopravě (2010) a strategie financování dopravní infrastruktury (2011) či o iniciativě na podporu sociálních služeb (2011) – to vše s výrazným akcentem na ekologický rozměr vnitřního trhu (na rok 2012 se chystá uveřejnění sdělení o ekologické stopě produktů obchodovaných na vnitřním trhu).

Pokud jde o občany, počítá se např. s iniciativou týkající se půjček (2010) a bankovních poplatků (2011), posílením uznávání profesních kvalifikací (2012), návrhem na revizi [směrnice č. 96/71](#) o vysílání pracovníků (2011) či texty, jež by řešily otázku penzí mobilních pracovníků (2011) či otázku veřejných služeb (2012). Ve sdělení se také hovoří o zajištění efektivnější aplikace tzv. směrnice o službách ([č. 2006/123](#)) a návrhu řešení kolektivních žalob spotřebitelů.

Za účelem „silnějšího“ řízení vnitřního trhu by se mělo každý rok konat fórum pro vnitřní trh. Rovněž by měla vzniknout strategie založená na dosavadním webu [Your Europe](#).

Zpráva o občanství zahrnuje [25 opatření](#), jež Komise hodlá v příštích 3 letech přijmout a která podle ní „evropským občanům usnadní život“.

Turistů/lidí žijících v zahraničí by se měla dotknout např. aktualizace ochrany občanů na dovolené v případě, že během jejich pobytu provozovatel zájezdu zkrachuje. Komise navrhne i další způsoby, jak posílit práva cestujících ve všech dopravních prostřed-

cích a jak vymáhat práva cestujících v letecké dopravě (např. v případě dlouhých zpoždění a při zrušení letu). Krom toho by měla Komise posílit právo na konzulární ochranu pro občany EU, jejichž domovský členský stát není zastoupen ve třetích zemích. Pro spotřebitele hodlá Komise propagovat alternativní řešení sporů: usnadní mimosoudní řešení přeshraničních sporů. Pro smíšené páry (z různých členských zemí EU) Komise navrhne právní předpisy, jež jim pomohou zjistit, jaké právní předpisy (které země) se použijí ohledně jejich společně vlastněného domu nebo bankovního účtu. Pracovníkům by měl napomoci nový systém elektronické výměny informací mezi správními orgány jednotlivých členských zemí, díky němuž budou moci lidé pracující v jiné zemi EU snáze a rychleji převést svá práva na sociální zabezpečení. Konečně pro majitele automobilů Komise navrhne právní předpisy zjednodušující administrativní formality při registraci automobilů zakoupených v jiné zemi EU a bude se věnovat případům dvojího zpoplatnění registrace automobilů.

Sporné body

Navzdory nominálnímu zacílení na vnitřní trh Komise ze 2 uveřejněných dokumentů fakticky upřednostnila ten, jenž se zabývá realizací („sociálního“) konceptu občanství EU. Je v mnoha ohledech konkrétnější, a tím pádem i realizovatelnější, přestože Komise text týkající se vnitřního trhu 28. 10. 2010 de facto [doplnila](#) o [strategii](#) k průmyslové politice EU (součást širší strategie „Evropa 2020“; více v příspěvku „Komise oficiálně představila svůj plán ‚Evropa 2020‘“, [Monitoring březen 2010](#)).

Na danou skutečnost upozornila především organizace UEAPME reprezentující malé a střední podniky. V této souvislosti zmínila i Akt o malém podnikání – ten měl před 2 lety realizovat podobné zadání a nakonec víceméně zapadl. Obdobnou kritiku vyslovila i konzervativní frakce v EP. ECR se [postavila](#) proti potenciální daňové harmonizaci a naopak podpořila to, co podle ní v textech Komise reálně chybí: deregulace, popř. „chytrá“ regulace.

Organizace reprezentující spotřebitele BEUC či frakce lidovců v EP (EPP) iniciativu Komise přivítaly. Socialisté v EP a odborové organizace (ETUC) ji odmítly jako „málo ambiciózní“.

Další vývoj

Oběma dokumentům by se měl v debatě 9. 11. 2010 věnovat EP. Měl by k nim postupně přijmout 3 zprávy. Současně byla zahájena [veřejná konzultace](#), jež potrvá do 28. 2. 2011.

Mezitím se ještě uskuteční diskuse na půdě Výboru regionů (30. 11. 2010) a Komise (8. 2. 2011).

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

EP podpořil prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 92/85/EHS o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň ([KOM\(2008\)637](#))

Plénum EP 20. 10. 2010 poměrem 390:192:59 [podpořilo](#) prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů a otcovskou dovolenou v délce alespoň 14 dní.

Kontext

Návrh je součástí tzv. rodinného balíku (balíku opatření pro zlepšení rovnováhy pracovního a rodinného života), jež Komise uveřejnila v říjnu 2008. Formálně jde o revizi [směrnice č. 92/85](#).

Dosavadní jednání o návrhu bylo v EP velmi komplikované: v květnu 2009 plénum EP vrátilo podle čl. 162 Jednacího řádu EP zprávu Edite Estrela zpět k projednání ve výboru FEMM s odůvodněním, že zpravodajka do textu zakomponovala řadu kontroverzních pozměňovacích návrhů (více v příspěvku „EP (dočasně) proti prodloužení mateřské dovolené“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Podruhé výbor FEMM o návrhu jednal v únoru 2010 (více v příspěvku „EP podporuje prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring únor 2010](#)), ovšem plénum, jež mělo jeho výstup v březnu 2010 potvrdit, bylo odloženo kvůli zadání externí studie (k dispozici [na vyžádání](#)), jež měla zevrubně zhodnotit zavedení jednotného modelu mateřské dovolené v EU, resp. finanční dopady takového kroku (studie [uveřejněná](#) 5. 10. 2010 dospěla k číslu 121 mld. € do roku 2030), popř. dopady na reálnou zaměstnatelnost žen. V této souvislosti se mj. objevila kritika, že text sice kvantifikuje negativa, ale pozitiva zhodnocuje pouze kvalitativně.

Obsah

Plénum EP se většinou 7 hlasů postavilo za prodloužení mateřské dovolené ze 14 na 20 týdnů, (silnější většinou) za zavedení práva matek na „plný plat“ (100% platu za poslední měsíc nebo 100% průměrného měsíčního platu) či za právo (dříve se ve výboru FEMM hovořilo o povinnosti) otců vybrat si (rovněž plně placenou) dvoutýdenní otcovskou dovolenou.

Komise navrhovala prodloužení mateřské dovolené na 18 týdnů a 100% platu nepovinně pod dobu prvních 6

týdnů (příspěvek na druhou stranu měl být minimálně ve výši nemocenské v daném členském státě).

Pokud na úrovni příslušného členského státu již existuje určitý typ rodičovské dovolené, poslední 4 týdny z 20 by měly být podle EP považovány za mateřskou dovolenou, při níž bude pobíráno „pouze“ 75 % předchozího platu. Rovněž by mělo být zaručeno, že alespoň 6 týdnů z celkové mateřské dovolené bude vybráno až po narození dítěte. Členské státy by si měly moci zachovat stávající pravidla, pokud jsou výhodnější než pravidla v nové směrnici.

Daná (nebo ještě příznivější) pravidla by se měla týkat i rodičů adoptovaných dětí mladších 12 měsíců, dětí narozených předčasně, dětí s postižením atd. Rodinný stav ani zaměstnanecký poměr by neměl být kritériem v žádném z případů.

Nově se počítá s tím, že ženy by až 6 měsíců od ukončení mateřské dovolené neměly moci být propuštěny, naopak by se měly vracet výhradně na „ekvivalentní pozici“ (se stejnými povinnostmi, profesním zařazením a platem). Ženy by také neměly být nuceny k noční práci či práci přesčas během 10 týdnů před narozením dítěte, ve zbytku těhotenství v případě zdravotních problémů matky nebo dítěte a během celé doby kojení.

Nová norma by se údajně neměla týkat matek-OSVČ, ovšem nedávno schválená [směrnice č. 2010/41](#) s jejich faktickým zařazením do rámce připravované směrnice počítá (více v příspěvku „Směrnice posilující ochranu matek-OSVČ vstoupila v platnost“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#)).

Sporné body

Někteří poslanci EP (včetně řady českých s výjimkou socialistů a komunistů, ovšem za neformální podpory Komise) rozporovali zavedení otcovské dovolené, protože podle nich „nespadá do oblasti právních předpisů týkajících se ‚ochrany zdraví a bezpečnosti těhotných žen‘“. Obdobné výtky lze čekat např. i od Německa, Rakouska, Lucemburska či Írska (tyto země nemají ve svých právních rádech otcovskou dovolenou vůbec zavedenu).

Již v květnu 2009 se proti návrhu postavili konzervativněji zaměřeni poslanci (EPP, ECR), zejm. s fiskálními odůvodněními a argumenty, že nová norma ženám-matkám ve svém výsledku spíše uškodí (zaměstnavatelé navzdory všem legislativním opatřením ženy nebudou zaměstnávat). Naopak ji přivítali zelení, byť ne všichni: někteří v připravované normě vidí potenciální prostředek k posílení stereotypů mezi muži a ženami (sic!).

Proti záměrům EP se vyslovila také Komise a Rada. Někdejší komisař Vladimír Špidla překvapivě odmítl její „preskriptivnost“ a podrobnost.

Např. Velká Británie tvrdí, že nová unijní norma by jejím systému (minimálně) zdvojnásobila náklady na 4 mld. liber ročně, nehledě na to, že již nyní zhruba 90 % Britek zůstává 20 týdnů po porodu doma (bez toho, aby měly „garantovány“ lepší podmínky prosazované EU; placená mateřská trvá ve Velké Británii 6 týdnů a činí 90 % předchozího platu). Ve Francii je zase mateřská dovolená jen 16týdenní a odhaduje se, že náklady tamějšího systému by vzrostly až o 1,3 mld. € ročně.

Mezi kritiky návrhu, jak jej upravil EP, konečně patří i reprezentanti podnikatelů (např. UEAPME).

Pozice ČR

Pokud jde o délku mateřské (ale i rodičovské) dovolené, patří ČR k zemím, kde je nejdelší v Evropě (28 týdnů, v případě narození více dětí i 37 týdnů). V tomto směru návrh pro ČR problematický není. Nepříjemné jsou ovšem jeho finanční dopady, jež potenciálně hrozí nejen jí, ale většině členských států EU. (V ČR je v současnosti matkám poskytována peněžitá pomoc v mateřství, která je jednou z dávek systému nemocenského pojištění. Vyplácí se ve výši 70 % tzv. vyměřovacího základu.)

Další vývoj

V následujícím období se bude návrhem zabývat Rada.

Vzhledem k tomu, že pozici EP patrně odmítne, lze očekávat druhé čtení v obou institucích, pravděpodobně i dohodovací výbor. Nová směrnice, pokud bude přijata, by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Rada má pochybnosti o nových návrzích Komise v oblasti GMO

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o svobodě členských států rozhodovat o pěstování geneticky modifikovaných plodin (KOM(2010)380)

Rada 14. 10. 2010 [projednávala](#) mj. návrh Komise z července 2010, který by členským státům měl umožnit omezení pěstování GMO na jejich území. Rada k návrhu Komise vyslovila řadu připomínek týkajících se jak správnosti návrhu z hlediska právního, tak z hlediska jeho praktické proveditelnosti.

Je zřejmé, že návrhy Komise z července 2010 týkající se GMO budou na půdě Rady ještě předmětem delší diskuse.

Kontext

Komise v červenci 2010 přijala balík návrhů, který obsahuje jednak [sdělení](#), podle něhož by rozhodujícím aktérem v oblasti pěstování GMO měly být členské státy, jednak [doporučení](#) týkající se národních norem pro koexistenci GMO a konvenčního zemědělství a jednak [návrh nařízení](#), kterým se mění stávající [směrnice č. 2001/18](#) o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí, pokud jde o možnost členských států omezovat či zakazovat pěstování GMO na svém území.

V rámci předloženého balíčku Komise navrhuje, aby rozhodnutí o povolení či zákazu pěstování GMO spočívalo na úrovni členských států, návrh se však vztahuje pouze na GM plodiny autorizované na úrovni EU. Komise přistupuje též k posílení kritérií, která byla stanovena v rámci [doporučení](#) z roku 2003, jež se týká rámcových směrů pro národní strategie zajišťující koexistenci GM plodin s produkty konvenčního a ekologického zemědělství. Členské státy tak budou mít možnost zakázat pěstování GMO na rozsáhlých částech svého území (oblasti bez GMO), aby tak zabránily náhodné kontaminaci produktů konvenčního či ekologického zemědělství. Pokud se členský stát rozhodne uplatnit zmíněné důvody pro omezení či zákaz pěstování příslušné GMO, musí o tom zpravit ostatní členské státy měsíc před přijetím příslušné zákonné normy (více v příspěvku „Komise: O omezení či zákazu GMO mají rozhodovat členské státy“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Návrhy již byly projednávány na [zasedání](#) Rady v září 2010. Pracovní skupina v rámci Rady, která by se měla zabývat různými aspekty a dopady návrhů Komise nejen na oblast zemědělství, ale také na životní prostředí, z hlediska ekonomického i právního, zahájila svoji činnost také v září 2010. Návrh ponechat rozhodnutí o povolení pěstování GMO na členských státech, které mohou uplatňovat vlastní normy týkající se koexistence, se mezitím střetl především s kritikou obchodních partnerů EU ze třetích zemí (USA, Kanady, Argentiny; více v příspěvku „Problémy politiky EU v oblasti GMO“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Zatímco některé delegace návrh Komise uvítaly, většina k němu zaujala poměrně kritické stanovisko. Komise byla požádána o objasnění řady otázek, které by se týkají zejména přesné definice kritérií, jež by mohly členské státy použít pro ospravedlnění omezení nebo zákazu pěstování GMO.

Velmi kritická byla k návrhu především francouzská ministryně Chantal Jouanno, podle níž návrh není v souladu se [závěry Rady](#) z prosince 2008. Ty požadují, aby při povolování GMO bylo posíleno posuzování rizik z hlediska životního prostředí, což daný návrh podle Jouanno zohledňuje nedostatečně. V závěrech byl též stanoven požadavek, aby Komise vypracovala zprávu o socioekonomických přínosech a rizicích pěstování GMO, což Komise dosud nesplnila.

Někteří ministři vyslovili také pochybnosti o slučitelnosti s pravidly WTO, což dokládá do určité míry i zmíněná kritika ozývající se od producentů ze třetích zemí. Zmiňovány byly i obavy o dopad realizace návrhu na vnitřní trh, pokud bude dána členským státům možnost rozhodovat o autorizaci GMO (obava vyjadřovaná například německou delegací) a dokonce obavy z negativního vlivu na soudržnost SZP.

Jasně se tak projeví rozdílné postoje členských států k samotné problematice dalšího rozvoje a pěstování GMO, které trvají ať již z environmentálních, zdravotních nebo etických (případ Polska) důvodů.

Další vývoj

Komisař pro veřejné zdraví John Dalli, z jehož resortu návrh vzešel, jej hájí s tím, že poskytuje členským státům v oblasti pěstování GMO větší manévrovací prostor.

Komise přislíbila do konce roku 2010 dodat požadovanou zprávu o socioekonomických přínosech a rizicích pěstování GMO a přislíbila též zabývat se peticí hnutí Greenpeace, které na návrhy reagovalo kritikou. Problematika bude dále projednávána jak v rámci Rady pro životní prostředí, tak na půdě Rady pro zemědělství a rybolov.

VE ZKRATCE...

Podle deníku [EUobserver](#) jak Komise, tak Rada (belgické předsednictví) pracují na přípravě tzv. čtvrté antidiskriminační směrnice, ač samotný formální legislativní proces byl de facto přerušen (více v příspěvku „Členské státy se opět ozvaly proti revizi antidiskriminační legislativy“, [Monitoring květen 2010](#)).

Ve dnech 4.–5. 10. 2010 se v Bruselu uskutečnil [summit ASEM](#). ASEM je fórum pro dialog mezi Evropou a Asií, které se koná každé 2 roky a zahrnuje 16 států východní a jihovýchodní Asie včetně Číny, Japonska či Pákistánu. Dalšími 3 členy se během setkání formálně staly Austrálie, Nový Zéland a Rusko. Na závěr bruselského summitu byla formálně podepsána dlouho připravovaná dohoda o volném obchodu mezi EU a Korejskou republikou.

Plénium EP 7. 10. 2010 [podpořilo](#), aby i rodinní příslušníci občanů třetích zemí, kteří jsou legálně na území některého členského státu EU, byli oprávněni čerpat sociální dávky, a to i v případě, že se z daného členského státu přestěhují do jiného členského státu. Výjimku by mělo získat jen Dánsko a Velká Británie.

Rada pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí na svém zasedání ve dnech 7.–8. 10. 2010 mj. přijala [závěry](#) týkající se vývoje a dobudování nové generace schengenského informačního systému (SIS II). Vytvoření nového systému bylo schváleno již v roce 2003, následovalo však několik odkladů, kvůli nimž byl přehodnocen i původní úmysl rozšířit schengenský systém bez vnitřních hranic o státy vstoupivší do EU v roce 2004 až po dobudování SIS II. Podle nového harmonogramu předloženého Komisí by měl být SIS II uveden do provozu v průběhu roku 2013. Rada se zabývala také sdělením Komise, podle něhož by v červnu roku 2011 měl být připraven k provozu centrální vizový informační systém (VIS).

Podle deníku [Die Welt](#) hodlá komisař John Dalli předložit v roce 2011 návrh na celounijní zákaz kouření na veřejných místech. Rovněž by měla být zpřísněna legislativa týkající se produkce a prodeje tabákových výrobků (např. by se měl snížit obsah

nikotinu v cigaretách a krabičky cigaret by měly být co nejméně výrazné/atraktivní).

Rada pro oblast dopravy, komunikací a energetiky na zasedání ve dnech 11.–12. 10. 2010 dle očekávání přijala nové nařízení o zabezpečení dodávek plynu. Komise předložila návrh v červenci 2009. EP jej ve znění kompromisu dojednaného ve spolupráci s Radou přijal v září 2010 (více v příspěvku „EP schválil nařízení o zabezpečení dodávek plynu“, [Monitoring září 2010](#)).

Komise 13. 10. 2010 [uveřejnila](#) zprávu, v níž se zaznamenává o větší informovanost o omezeních volného pohybu osob v tzv. schengenském prostoru, jež často dopadají také na občany ČR.

EP 19. 10. 2010 [schválil](#) žádosti Portugalska, Nizozemska, Dánka a Španělska o podporu z prostředků Evropského globalizačního fondu (EGF) pro 3,7 tis. zaměstnanců, kteří ztratili práci v důsledku globálních změn, jež se citlivě dotkly jejich zaměstnavatelů. Irsko nebo Polsko jsou dalšími žadateli. EGF disponuje ročně 500 mil. €. ČR podala svoji první žádost v březnu 2010 na rekvalifikaci 634 zaměstnanců krachující české pobočky britsko-nizozemské firmy Unilever. Výše podpory může dosáhnout až 65% nákladů na rekvalifikaci. ČR požaduje od EGF 12 mil. Kč. Efektivita tohoto evropského nástroje je však [hojně diskutovaným tématem](#).

Komise 28. 10. 2010 otevřela hned několik řízení proti ČR za neplnění povinností vyplývajících z práva EU. Týkají se [výhodnějšího zdanění domácích systémů penzijního připojištění](#) v porovnání s obdobnými zahraničními systémy, [dodržování předpisů, na jejichž základě má spotřebitel právo vrátit vadné zboží, pravidel EU pro rovnost žen a mužů, nákupu vojenských dopravních letadel](#) CASA-295M a [dodržování předpisů EU o penzijních fondech](#). Komise také [požádala](#) Velkou Británii, aby zrušila diskriminační podmínky pro pracovníky z jiných zemí včetně ČR.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 6.–7. 10. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Tanji Fajon týkající se třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum (A7-0256/2010)	538	Cabrnoc, Česková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Vlasák, Zahradil	47	-	41	-

Plénium EP ve dnech 18.–21. 10. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Ingeborgy Gräßle a Crescenzia Rivelliniho týkající se finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství s ohledem na Evropskou službu pro vnější činnost (A7-0263/2010)	578	Češková Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	39	Fajmon	28	-
Zpráva Sidonie Elzbiety Jędrzejewske a Helgy Trüpel týkající se postoje Parlamentu k návrhu rozpočtu na rok 2011 pozměněnému Radou – všechny oddíly (A7-0284/2010)	546	-	88	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	39	-
Zpráva Edity Estrel týkající se zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (A7-0032/2010)	390	-	192	Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	59	-
Zpráva Barbary Weiler týkající se postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (A7-0136/2010)	612	Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Zahradil	12	Vlasák	21	-

Zpráva Dioga Feia týkající se zlepšení rámce správy ekonomických záležitostí a stability v Unii, zejména v eurozóně (A7-0282/2010)	501	-	67	Fajmon, Kožušník, Strejček	50	Češková, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Franzisky Kathariny Brantner týkající se nástroje stability (A7-0066/2009)	564	Češková, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	41	-	6	Fajmon
Zpráva Gaye Mitchella týkající se finančního nástroje pro rozvojovou spolupráci (A7-0078/2009)	583	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	6	-	19	-
Zpráva Kingy Gál a Barbary Lochbihler týkající se zřízení nástroje pro financování podpory demokracie a lidských práv ve světě (A7-0188/2010)	577	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	17	-	18	-
Zpráva Helmuta Scholze týkající se finančních nástrojů pro spolupráci s průmyslovými zeměmi (A7-0052/2010)	586	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	27	-	10	-
Zpráva Charlese Goerense týkající se finančního nástroje pro rozvojovou spolupráci (A7-0285/2010)	574	Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	17	-	25	-
Zpráva Christiany Muscardini týkající se uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí (A7-0273/2010)	525	-	49	Strejček, Zahradil	44	Češková, Fajmon, Kožušník, Tošenovský, Vlasák

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA LISTOPAD 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
1	2	3	4	5
		Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER I	
			EP BUDG	
8	9	10	11	12
Rada JHA EYC	Rada JHA EYC	Rada COREPER II COREPER I	Rada ECOFIN	Rada COREPER I
EP AFCO, DEVE, DROI, ECON, EMPL, FEMM, ITRE, PECH, TRAN	EP AFCO, AFET, BUDG, DEVE, CONT, ECON, EMPL, ENVI, IMCO, INTA, ITRE, PECH, PETI, TRAN	EP Plénium	EP Plénium CRIS	
15	16	17	18	19
	Rada COREPER I	Rada ECOFIN COREPER I	Rada EYC	Rada EYC
EP AGRI, BUDG, CONT, LIBE, SEDE		EP AGRI	EP AFET, BUDG, CONT, CULT, IMCO,	
22	23	24	25	26
Rada FAC GAC	Rada COREPER I	Rada COREPER II	Rada COMPETITIVENESS	Rada COMPETITIVENESS
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
29	30			
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES			
EP AFCO, CRIS, DROI, ENVI, FEMM, IMCO, LIBE, SEDE	EP AFCO, AFET, AGRI, DROI, CONT, ECON, ENVI, FEMM, IMCO, LIBE, PECH, REGI, SEDE, TRAN			

SEZNAM ZKRATEK

ABS	Antilock Brake System (protiblokovací systém brzd)
AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
ASEM	Asia-Europe Meeting (Fórum Asie-Evropa)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCS	carbon capture and storage (zachycování a ukládání oxidu uhličitého)
COMPETITIVENESS	Competitiveness Council (Rada pro konkurenceschopnost)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
COPA-COGECA	Comité des organisations professionnelles agricoles – Comité général de la coopération agricole de l'Union européenne (Výbor profesních zemědělských organizací – Všeobecná konfederace zemědělských družstev v EU)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis Committee (Výbor EP pro finanční, hospodářské a sociální krize)
ČESMAD	Sdružení automobilových dopravců
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	European Peoples Party (Evropská lidová strana)
ESD	Evropský soudní dvůr
ESF	Evropský sociální fond
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ETUC	European Trade Union Confederation (Evropská konfederace oborových svazů)
EU	Evropská unie
Eurochambres	European Association of Chambers of Commerce and Industry (Asociace evropských obchodních komor a průmyslu)
EYC	Education, Youth and Culture Council (Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)

FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
GM	genetically modified (geneticky modifikovaný)
GMO	genetically modified organism (geneticky modifikovaný organismus)
HDP	hrubý domácí produkt
HMU	hospodářská a měnová unie
ICTY	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IRU	International Road Transport Union (Mezinárodní unie silniční dopravy)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor (Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OHIM	Office of Harmonization for the Internal Market (Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu)
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
REGI	Regional Development Committee (Výbor pro regionální rozvoj)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SIS	Schengen Information System (schengenský informační systém)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor pro politické výzvy)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
T&E	Transport and Environment (Organizace pro dopravu a životní prostředí)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UCITS	Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
UEAPME	European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises (Evropská asociace řemesel, malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
VIS	Visa Information System (vízový informační systém)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

britský rabat

Sleva z odvodů do rozpočtu EU pro Velkou Británii. Velká Británie ji získala na základě výsledku summitu ve Fontainebleau v roce 1984 v důsledku narůstajícího příspěvku do rozpočtu, který byl v té době neadekvátní výši britského hrubého domácího produktu. Výsledkem summitu ve Fontainebleau byla dohoda, která zajišťuje návrat 66 % britského příspěvku zpět ve formě strukturální pomoci.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členskými státy – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj

úrokové míry; udržování měny v povoleném flukтуаčním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

kodaňská kritéria

Tři základní požadavky na státy usilující o členství v EU definované Evropskou radou v červnu 1993 na summitu v Kodani. Státy musí disponovat stabilními institucemi garantujícími demokracii, právní stát, ochranu lidských práv a respektování menšin (politické kritérium) a fungující tržní ekonomikou (hospodářské kritérium). Musejí také prokázat věrnost politickým, hospodářským a měnovým cílům EU (viz také „Rada“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

LIFE+

Specializovaný program pro financování politiky životního prostředí ve finančním období 2007–2013.

Listina základních práv EU

Dokument vypracovaný na návrh Evropské rady v Kolíně nad Rýnem z června 1999 tzv. Konventem, působícím v době od 17. 12. 1999 do 2. 10. 2000. Listina čítá 50 článků rozdělených do 7 kapitol a má být katalogem základních práv občanů EU. Přijala ji Evropská rada na summitu v Nice 7. 12. 2000. V té době nebylo rozhodnuto o závaznosti obsahu Listiny ani o jejím napojení na stávající primární právo. V tomto směru se stala průlomem až Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu, která Chartu obsahovala přímo ve svém textu, a následně Lisabonská smlouva, která text Charty sice neobsahuje, považuje jej však za právně závazný stejně jako příslušné texty primárního práva. Ratifikace Lisabonské smlouvy tedy de iure znamená i ratifikaci Charty (viz také „primární právo“ a „Rada“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), již jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

system obchodování s emisními povolenkami

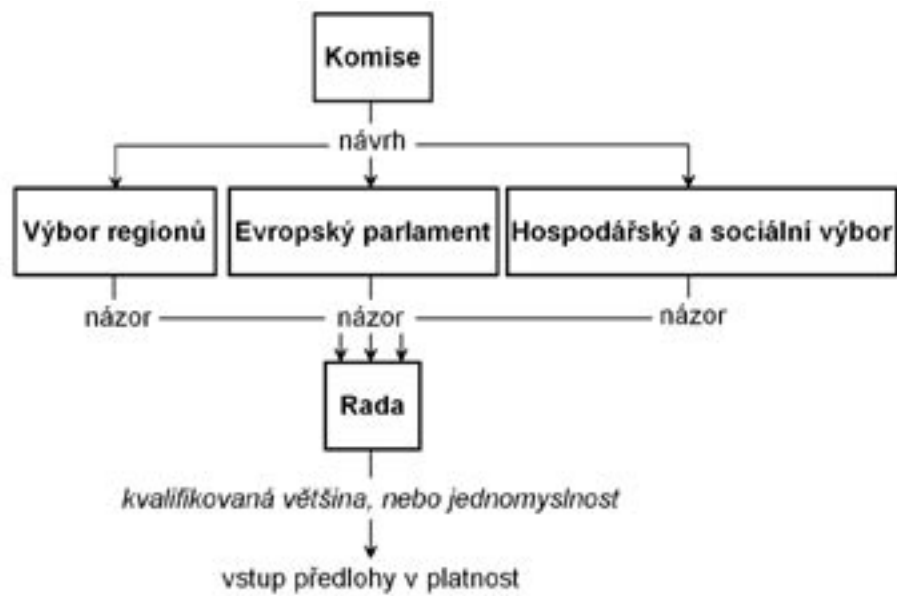
Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

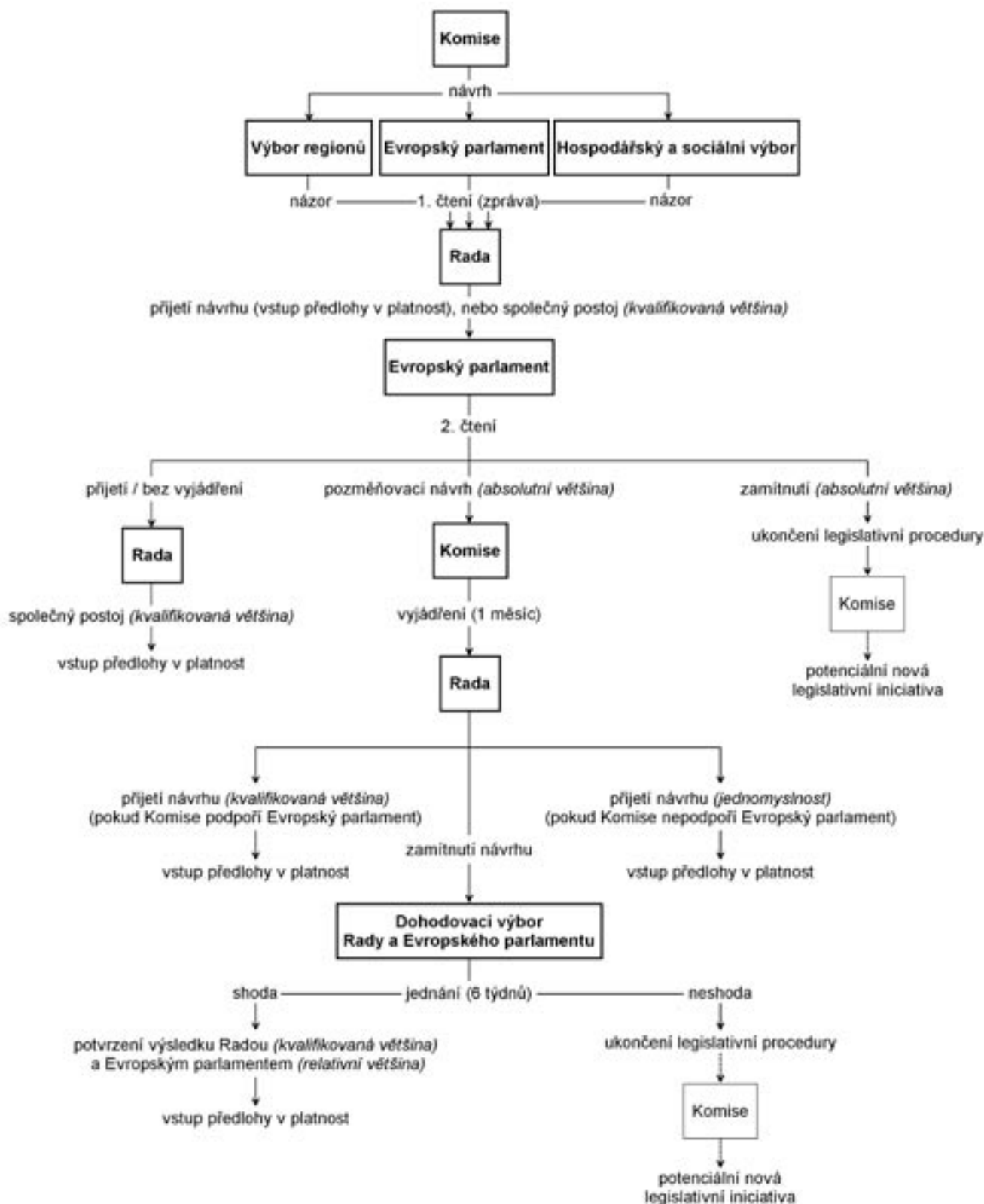
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.